

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hónap 70 lej,
negyedévre 190, félévre 360, egy évre 600 és 15 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej.
Külföldre negyedévre 370, félévre 720, egész évre 1400 lej.

POLITIKAI NAPILAP

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÉ RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1., vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók.

Nagyon ijedős

és érzékeny lett egyszerre a kormány. Alig kezdett a szövetkezett ellenzék egy kicsit komolyabban foglalkozni a közigazgatási javaslattal, már elhangzott a vészkiáltás: obstrukció! obstrukció! A kormány nincs hozzászokva ahhoz, hogy valamely reformot alapos bírálat alá vegyenek és hosszabb időn keresztül minden nap ostya nélkül adják be neki a keserű pirulát. És az is kellemetlen újság ránézve, hogy az ellenzéki pártok hatravakra való, a kormány sorsára hatástalan, önmagukat gyöngítő támadás helyett ezuttal — az Avarescu-pártot kivéve — szilárd szolidaritásban, megállapított taktikával és komoly elszánással ostromolják állását.

Ez a harcok magatartás még akkor sem volna obstrukciónak bélyegezhető, ha már hónapok teltek volna el az adminisztrációs törvényjavaslat bírálatában; mert erről a roppant jelentőségű, az egész ország jelenét és jövőjét hordozó reformról nem lehet eléggé alapos és beható kritikát mondani, s minden tárgyilagos észrevétel csak hasznos befektetés lehet a korszakos probléma számára. Ha a kormány mégis az első erősebb hozzászólásra, az első hevesebb megmozdulásra megriad és a kritika szavát és lendületét puccsszerűen megszavazandó szájköszörrel akarja elnémítani, akkor rossz lelkiismeretéről és nagyfokú önzéséről tesz bizonyosságot. Ha az ügy szerete, a közigazgatási reform minél tökéletesebb voltának érdeke irányítaná, nem mesterségesen, erőhatalommal megakadályozná, hanem lojálisan és természetesen élő segítésre, méltányolásra kellene az ellenzék alkotmányos küzdelmét.

A kormány azonban ezuttal sem tudott a helyzet és hivatás magaslatára emelkedni. Obstrukciót kiált és a szabad kritika szavát elnyomni készül. Keresztül erőszakolja a házszabályrevíziót és még tetszeleg is abban a szerepben, hogy megmentette a közrendet és az alkotmányt. Pedig csak a saját bőrét menti meg, azt is csak ideig-óráig. Az erőszak ami a kormány és többség akciójában megnyilvánult, tartós nyugalmat, hasznos hatásokat nem teremthet.

Az obstrukció, ha volna is, vagy akart volna lenni, mindenki inkább elítélheti mint a kormány, melynek politikája egyenesen provokálta, s amely nélkül a legális származás kelleit. Az a többség, mely ma csendőri segédlettel, óriási tumultusban, az alkotmányos formák mellözésével, csupán a tömeg szulával megszavazta a klotürt, nem a népi igazságtól, nem tiszta választás útján került össze. A kormányra is a törvénytelen születés bélyege lévén tetoválva nincs meg az erkölcsi joga hozzá, hogy a jogrendért, a közéleti tisztaságért és Románia jobb jövőjéért küzdő, alkotmányosan választott képviselők szavát elnémítsa. Ez az eredendő bűn a további küzdelmekben is egyenlőtlené fogja tenni a harcot: amott a nyers erőre támaszkodó hatalom, itt az igazság forrásából táplálkozó néplélek s a kettő közt az ország anyagi és morális kárvallása, a tekintély hanyatlása, a gyűlölet és pártviszály lobogása, a nagy célok, a szent ideálok elborulása.

Nem az obstrukció Románia szeren

cséllensége, ahogy a kormány, ijedtségében és önfejűségében világgá hirdeti, ha nem az a megalkodott rendszer, mely a népek szabadságát a centralizmus és deszpotizmus eszközeivel akarja megfojtani. Mindazért, ami válság, vihar, vesze-

delem ezután fog még támadni, kizárólag a kormány felelős. A kormány, a mely esztendő óta, konok obstrukciót csinál mindannak, ami összhangra, jogra, igazságra való törekvés.

A romániai agrártörvények alkalmazása a népszövetség előtt

STOCKHOLM. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A svéd távirati iroda arról értesül, hogy az angol, svéd és brazil kormányok javaslatára a népszövetség tanácsának

legközelebbi napirendjére kitűzték a román agrártörvényeknek a romániai magyar kisebbségekre való alkalmazásának megvitatását.

Parlamenti csinnyel szavaztatta meg a kormány a házszabályrevíziót

Az elnök csendőreket rendelt az ülésterembe — Az ellenzék megakadályozza a szavazást — Óriási vihar a kamara éjszakai ülésén

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara szerda délutáni ülését négy órakor nyitotta meg az elnök. A kormány részéről Brătianu, Vintila, Duca, Saveanu, Cipeanu vannak jelen, később megérkezik Tatarescu is.

A napirend előtt Leanca, Sfecle és Lupu dr. az ország különböző részein előfordult csendőri atrocitásokról számolt be. A felszólalásokra Tatarescu kerekén kijelenti, hogy nem hiszi el azokat, Brătianu Vintila pedig azt mondta, hogy az el-

lenzék politikai célzattal igyekszik most néhány izolált esetet kihasználni.

Ezután áttérnek a napirend tárgyalására: a közigazgatási reformjavaslat vitájára. Jorcescu, Deleu, Draghici, Jonescu ellenzéki képviselők a 27. és 28. szakaszokhoz módosító javaslatokat nyújtanak be, amelyeket elfogad a Ház. Egy kis házszabályvita után, amelyet az elnök Mirto képviselővel folytat, a délutáni ülés véget ér.

Vihar az éjszakai ülésen

Amilyen csendesen folyt le a délutáni ülés, olyan viharos volt az éjszakai. És ez érthető: az éjszakai ülés napirendjére tűzték ki a házszabályrevízió részletes vitáját, miután a kamara azt a délelőtti ülésen kétszáznégy szavazattal negyvenkilenc ellenében általánosságban elfogadta. Az ellenzék nagyarányú előkészületeket tett, hogy a kormánynak ezt az újabb jogtiprását megakadályozza, erőfeszítése azonban hiábavaló volt. A kormány az éjszakai ülésre olyan elnököt rendelt ki, aki vállalkozott arra, hogy akár csinnyel is megakadályozza az ellenzék képviselőinek felszólalását. Ez természetesen óriási viharokra adott alkalmat, s a helyzet az esti ülés bezárása után az volt, hogy az ellenzék azt se tudta, megszavazta-e a kamara a nagy viharban a házszabályrevíziót, vagy se.

Az esti ülés elnöke Quintus alelnök volt, aki fél tízkor nyitotta meg az ülést. A kormány tagjai közül Duca, Vaitoianu, Mosoiu és Inculetz vannak jelen az ülés megnyitásakor.

Az első felszólaló Joanitescu ellenzéki képviselő, aki az ellenzék feszült figyelmére mellett kezdte meg beszédét. Kijelentette, hogy az ellenzéknek ama tagjai, akik tagjai voltak a házszabályrevíziós bizottságnak, kénytelenek voltak a bizottsági ülésekről eltávozni, mert a többségi bizottsági tagok még csak meg sem akarták hallgatni az ellenzéki tagok kifogásait és megjegyzéseit. Az ellenzék nevében kijelenti, hogy amennyiben a kormány ki akarja erőszakolni a revíziót, az ellenzék visszavonul, s a törvénytíprásért teljes egészében átengedi a felelősséget a többségnek, amelynek majd kötelessége lesz hogy a nemzet színe előtt számot adjon

arról a merényletről, amelyet most követ el a jog, a törvényesség és a szólás szabadság ellen.

Jorcescu (néppárti) módosító javaslatot nyújt be, azt azonban nem fogadják el.

Spanesteanu (volt parasztpárti) szóval fél ezután, s beszédét azzal a kijelentéssel kezdi, hogy a parasztpárt nevében szólal fel. Ezt a kijelentést hangos felzúdulással fogadja a parasztpárt s követeli, hogy Spanesteanu hagyja el a szónoki emelvényt, mert nincs joga a parasztpárt nevében beszélni. Hangos szóvita fejlődik a kérdés körül, s az a szóvita furesza színben tüntette fel a parasztpártot, a melynek a mai nehéz időkben nem lett volna szabad megakadályozni ezt az ellenzéki felszólalást e pillanatban igazán csekély jelentőségű elvi okok miatt.

A szóvitából, amely Spanesteanu felszólalása körül fejlődött ki, hamarosan nagy vihar lett. A parasztpárti tiltakozásra a többségnek gunyos hangon replikáztak, a szóváltás élessége mindinkább fokozódott, amely végül is hatalmas viharra fejlődött. Nehéz munkájába került az elnöknek, míg az első vihart le tudta csendesíteni, s átadhatta a szót Agerbiceanunak.

„Üvöltsetek, farhasok!”

Agerbiceanu megállapítja, hogy a többség képviselői szokatlanul nagy számban jelent meg az éjszakai ülésen, s szomorúan kell megállapítania, hogy az ellenzék ilyen körülmények között hiábavaló küzdelmet folytat. Figyelmezteti

A lej Zürichben nyitáskor
2.45

azonban a kormányt, most, az utolsó pillanatban, gondolja meg a dolgot, s ne tetőzze be eddigi országrontó munkáját ezzel a házszabály revízióval.

Ezekre a szavakra újból kitör a vihar. A többség lármásan tiltakozik Agerbiceanu szavai ellen, az ellenzék sem hallgat, s örült hangkavarodás keletkezik, a melyben csak néhány többséginek dörög hangja hallatszik:

Megtörténik a parlamenti csiny

Agerbiceanu beszéde után a legközelebbi feliratkozott ellenzéki képviselő, Vaida-Voivod Sándor, siet a szónoki emelvényre, hogy elmondja beszédét. De még egyetlen szót sem szólhatott, a többség hangos kiáltásokkal követeli az elnöktől, hogy zárja be a házszabályrevíziós vitát. Az elnök úgy tesz, mintha egy pillanattig tévováznék, aztán, még mielőtt Vaida csak egy szót is szólhatott volna, bejelenti, hogy a házszabályrevíziós javaslat részletes vitáját bezárja. S e kijelentés után kiest a teremből.

Lupu dr. erre a jelenetre szinte észét vesztve rohan a szónoki emelvényre, s harsány hangon a következő rövid beszédet mondja:

— Nyomorultak, gazemberek vagyatok! Világá kiáltom, hogy a román parlament elnöke becsületszavára jelentette ki, hogy az ellenzéknek ma éjszaka és holnap délelőtti biztosítja a vitában való zavartalan részvételt! Megállapítom, hogy az elnök megszegte becsületszavát! Pusztuljon ez az undok kormány a helyéről. Az ellenzék kórusban zugja utána:

— Szégyen, gyalázat!

„Jöjjön be a hadsereg!”

Az elnöki széket közben Simionescu alelnök foglalja el. Quintus alelnök, aki a parlamenti csinyt elkövette, elcsúszott a házból az ellenzék felelősségre vonása előtt.

Simionescu elrendeli a szavazást.

Erre a kijelentésre az ellenzék az utolsó szál emberig az elnöki emelvény elé tódul, s annak jobboldalán áttörhetetlen fallanxként feláll, s elállja az utat a szavazó urnák felé.

Filipescu felül az emelvényre s onnan harsogja:

— Itt nem lesz ma szavazás!

Lupu is harsány hangon kiáltja a többség felé:

— Csak a holttesteinken keresztül szavazhattok le!

Az elnök látja, hogy a golyókkal való szavazás lehetetlen, névszerinti szavazást rendel el.

Lupu ebben a pillanatban a kezébe keríti az elnöki csengőt s azzal szakadatlanul csenget. Az ellenzék szüntelenül zajong, a többség ordít, a láрма leirhatatlan, egyetlen értelmes emberi szót sem lehet hallani.

Az egyik többségi az emelvényre rohan, ahol az ellenzékiek sorakoznak, neki megy Lupunak, s le akarja taszítani onnan. A vihar a tetőpontjára hág, a többségiek és az ellenzékiek kézitusába keverednek.

Megjelenik a csendőrség

Az éjszakai ülésnek már vége volt, amikor a parlament elé érkezett egy kétszáz főből álló csendőrkülönítmény Nicolaeu tábornok parancsnoksága alatt. Dolga azonban nem akadt. A kamara elnökségének mégsem volt bátorsága addig tartani ülést, míg a csendőrség megjelenik.

A csütörtök délelőtti ülés

(háromnegyed tízkor kezdődött meg, s mindjárt az ülés elején kiderült, hogy a kamara a szerda éjjeli nagy zajban mégis elfogadta a házszabályrevíziót. Az erről szóló jelentést felolvasták, s amikor ahhoz a részhez értek, hogy Vaida-Voivod azért nem beszélt, mert nem akart beszélni, újból kitört a vihar.

Ciuculescu a liberálisok felé kiáltja:

— Mit lármáznak! Nincs joguk kiabálni ebben az utólevél országban!

A többség replikázik:

— Üvöltsetek csak, farkasok!

— Ne ordítsatok, ti rühös kutyák! — hangzik a válasz az ellenzéki oldalról.

Agerbiceanu csak nehezen folytathatja beszédét, s újból csak arra figyelmezteti a kormányt, hogy ne provokálja a nemzetet ezzel az újabb jogtipró javaslattal.

rednek, s a kölcsönös ütlegek sem maradtak el.

E pillanatban a román parlamentben páratlan esemény történt: az elnök kiadja az utasítást:

— Jöjjön be a hadsereg!

A tumultus leirhatatlan. Az ellenzék nem tágit helyéről, az elnök berendeli a teremőröket, s ki adja a parancsot, hogy ürítsék ki a karzatokat. A teremben — ugylátszik — folyik a névszerinti szavazás, a nagy hangzavarban azonban sem mit sem lehet hallani.

Letörlik a tribün korlátját

A legnagyobb zajban az egyik liberális képviselő az emelvényhez siet, amelynek másfél méter magas korlátja hoz támaszkodva tömör fallanxban állnak az ellenzékiek. A többségi egyetlen hatalmas erőfeszítéssel letöri a korlátot. A manőver azonban nem sikerült. Az ellenzékiek észrevették a liberális képviselő szándékát s eleve kivédtek az aljas liberális támadást. Ha a többségi képviselő tervét sikerül, akkor a korlát letörése után az arra támaszkodó ellenzékiek menthetetlenül a gyorsírók közé, innen pedig a gyorsíróknak a pincében levő irodahelyiségeibe zuhantak volna.

Az óriási zajt tulharsogja Lupu dr. hangja:

— Becsületes uton megválasztott képviselők! Polgártársak! A kormánynak amaz arcátlan erőlködésével szemben, a mellyel meg akarja akadályozni a házszabálysabadságát, csak egy kijelentésem van: Le a zsarnokokkal, le az urnatolvajokkal! Mi fogjuk eltemetni ennek a halott kormánynak a tetemét!

„Lemondott a kormány”

Lupu rövid beszéde után Filipescu hangja zug a teremben:

— Lemondott a kormány!

Óriási derűtség, hangos nevetés a válasz erre a kijelentésre a ház minden oldalán. A többségi oldalról kiáltják az ellenzék felé.

— Megbolondult az ellenzék! Mindnyáján megőrültek!

A zaj tovább tart, s csak akkor vették észre a képviselők, hogy az ülést az elnök berekesztette, amikor az elnök már eltávozott helyéről. Arra a kérdésre azonban, vajon megtörtént-e a szavazás, vagy se, sem ellenzéki, sem többségi képviselő válaszolni nem tudott. Az ellenzék lelkes éljenzéssel vonult ki az ülésteremből, az egyik közelfekvő kávéház teraszára, ahol a késő éjjeli órákig tárgyalták a mai eseményeket.

— Hallgasson, maga Mirabeau.

Majd Jorga kér szót a házszabályokhoz, s az ellenzéknek egy hosszú nyilatkozatát olvassa fel, amelyben bejelenti, hogy az ellenzék résztvesz a további vitában, de csak azért, hogy megakadályozza ennek a kormánynak a törvénytelen működését.

Utána Marzescu szólal fel, s igyekszik az ellenzék álláspontját megdönteni, azonban ez kevés sikerrel járt, mert Jorga Miklós válaszában hamarosan semmivette az igazságügyminiszter gyenge érvelését. Majd a pénzügyminiszternek veti a szemére, hogy minék zavarja jelenlétével a kamara munkásságát, ahelyett, hogy a hivatalában ülne, s igyekeznék rendbehozni az ország pénzügyeit.

Még Lupu beszélt, majd Farcaseanu indítványára kétszáznyolc szavazattal négy ellenében elhatározták, hogy a közigazgatási javaslat tárgyalását a bizott-

ságok munkája miatt egyelőre megszakítják. Holnapig ugyanis be kell nyújtani az új házszabályok értelmében a módosításokat, s azokat előbb a bizottságok tárgyalják le. Ha a módosító javaslatokat elfogadják, akkor holnapután megkezdődnek az öt perces beszédek, ha nem fogadják el, ami valószínű, akkor, szombathat estig — reméli a kormány — meglesz szavazva a közigazgatási reform.

A szenátusban

A szenátus délutáni ülését Ferekide elnök nyitotta meg. A kormány részéről a két Constantinescu és Angelescu miniszterek vannak jelen.

Grofsoreanu néppárti szenátor napi rend előtti felszólalásában hatáson szavakkal ecseteli azt a helyzetet, amelybe Temesvár jutott, amióta a kormány elvette várostól a költségvetést. Kijelenti, hogy a város tisztántartása a jelenlegi liberális gazdálkodás mellett teljesen lehetetlen.

Ezután áttér a szenátus a szesztorvény tárgyalására. Procopiu liberális szenátor követeli a kormánytól, hogy vegyen fel a javaslatba olyan rendelkezéseket is, amelyek érzékeny büntetéssel sújtják az ittasokat a szeszgyárosokat, akik a szeszt hamisítják, mert a szeszhamisítás az utóbbi időben egész Románia területén lábrakapott.

Constantinescu Tankréd kereskedelemügyi miniszter azonnal válaszolt a felszólalásra, s kijelentette, hogy ezeket az intézkedéseket felvették a most készülő egészségügyi ellenőrzésről szóló törvényjavaslatba.

Popescu főhadnagy ur büntetést kap

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A liberális kormány újból nobilis nagylelkűségéről tett tanúságot, s újból bizonyította, hogy nem hagyja cserben mind azokat, akik hűséggel kiszolgálják, hanem adott ígéretét, szokása ellenére néha megtartja, különösen ha arról van szó, hogy ezzel borsot törhet politikai ellenfeleinek orra alá.

Íme az eset:

Néhány héttel ezelőtt — ugyan ki ne emlékeznék? — az egyik regátbeli eldugott kis falucskában Popescu főhadnagy ur megfozott egy parasztpárti képviselőt, Pantelimon Halipát, akiről általában elismerte a román közvélemény, hogy elsősorban az agitációjának volt köszönhető nagyrészből az, hogy Besarábia kimondotta a Romániához való csatlakozást. A parlamentben érhetően hatalmas volt a felzúdulás, s az, hogy az ellenzék ma egy fronton küzd a kormány ellen, közvetve ennek a néhány pofonnak köszönhető. A felzúdulás nyomán a kormány fű-fát megígért, főképp pedig megígérte azt, hogy a pofonok ügyét alapos vizsgálat alá veszi, s amennyiben a főhadnagy tényleg bűnösnek találódnék, el fogja venni méltó büntetését.

Nos, a vizsgálatot lefolytatták: a főhadnagy a pofonokban bűnösnek találtatott.

Az ítéletet kimondták: Popescu főhadnagy az elkövetett pofonokért az istenháta-megetti Zguricából büntetésképpen áthelyeztetik a tengerpartra, a kies fekvésű Constanca-ba.

Ez a büntetés. Igen, itt a nyár, a nyaralás ideje. Constancahoz közel fekszik Mamaia, a ragyogó napsugaras nyaraló, miért ne pihenje Popescu ur a pofok fáradalmait ki itt, ahova az ellenzék is szívesen küldi?

MIÉRT a legjobb lábizzadás elleni szer a **PODOL?**

MERT: a lábizzadást s a kellemetlen szagot azonnal megszünteti;
MERT: a lábat nem szárítja, nem csepegteti, hanem puhán tartja;
MERT: ezáltal a járást nagyon könnyíti;
MERT: rendszeres kezelés mellett lábizzadást teljesen meggyógyítja;
MERT: olcsó. **Ára 30 Lei.**

Kapható gyógyszerárban, drogeriában és a készítőnél: **Csanda gyógytár Oradea-Mare, Mosse-Hirdetés (1078)**

Óriási izgalom Magyarországon a Beniczky-ügy miatt

Az ország közvéleményét felháborította a kormányzó személyének meg-rágalmazása — Vihar a nemzetgyűlésen — Az egységes párt ünnepli a kormányzót és Vass minisztert

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósító-jától.) Magyarország belső nyugalma való-sággal feldult a kínos botránnyá dagadt Beniczky-ügy. Beniczky Odón volt belügy-miniszter tudvalevően a szenzációs le-leplezéssel kedveskedett az Az Újság pünkös-di számának, hogy a Somogyi-Bacsó gyil-kosság tragédiájának értelmi szerzője maga a kormányzó volt, avagy legalább is az ő helyeslő magatartása tette lehetővé a gaz-tett végrehajtását. Megirtuk azt is, hogy Az Újság pünkösdi számát elkobozták, to-vábbi megjelenését pedig beszüntették.

A botránnyos ügy hullámai azóta nem-csak hogy nem csöndesedtek le, hanem to-vább dagadva, magukkal rántották a nemzet-gyűlésnek nehezen helyreállított békéjét, sőt az ucca hangulatát is fölkorlácsolták.

Az egész budapesti sajtó a Beniczky-ügyről vezércikkezik. A Népszavát és Vilá-got kivéve,

valamennyi újság elítéli a „politikai bombavetést“

és e tekintetben nem képeznek kivételt a le-gitimista lapok sem. A Zichy János grófhhoz közel álló Nemzeti Újság élesen elítéli Be-niczky szereplését.

A volt belügyminiszternek vakmerő hang-ja — mondja a cikk — ostorcsapás a forradalmaktól fölsebzett országnak alig be-heggedt testén, magáról a gyilkosságról, semmi újat Beniczky nem mondott, de a kor-mányzó elleni gyanúsításaival és sértegeté-seivel nemcsak Horthy Miklós egyéni be-csületére és önértékre fröccsentett sarat, ha nem ez a sár az államhatalom első repre-zentánsának palástjáról szerte verődik a sze-rencsellen sorsu nemzetre, melynek képvisé-lői ép most viaskodnak Genfben Magyar-ország jövőjéért, annak békés törekvéseit

Vihar a nemzetgyűlésen

Nem ad szót az elnök napirend előtt — „Gyilkosságról nem lehet a nemzetgyűlésen tárgyalni“ — Vass József beszéde — „Gyilkosok többé ne járhassanak szabadláb-on Magyarországon“

A nemzetgyűlésen szenvedelmes jelenete-et váltott ki a szocialisták magatartása.

Az ülés megnyitására Scitovszky elnök bejelent, hogy Szabó József, Peidl Gyula és Hegymegi Kiss Pál napirend előtti felszó-lalásra kértek engedélyt. Elnök a kérést meg-tagadta, majd a nevezett képviselők kívánsá-gára a szocialisták zajongása közben a ki-vánságot a nemzetgyűlés ítélkezésére bo-csátja. Az egységes párt ellenzi az engedély megadását, az ellenzék azonban követeli, mire egyszerre kitör a vihar. A szocialisták pokoli lármát csapnak, jobb oldalról pedig egyre azt kiáltják, hogy

gyilkosokról nem lehet a nemzet-gyűlésen tárgyalni.

Erődi Marrach Tihamér öklét rázva ki-áltja a szocialisták felé:

— Gyilkosságokból nem lehet politikát csinálni!

Vass Józsefet nem akarják szóhoz engedni

A szenvedélyek viharháza közben szólá-sra emelkedik Vass József helyettes minis-terelnök: annak az ügynek kapcsán kíván fölcsófolni, mely néhány nap óta társadalmi és politikai közvéleményeinket a legnagyobb izgalomban tartja.

Az ellenzék tomboló zajt csap, miköz-ben Erődi Marrach hangja hallszik:

— Beniczkyt védelmezik, hallatlan!

A szocialisták: Az ország becsülete ki-vánja, hogy beszéljünk.

Vass miniszter a zaj elűtével tovább beszél:

— Egészen nyugodtan, szenvtelenül ki-vánok beszélni, kérem, hogy minden olda-lon türelemmel hallgassák meg politikamen-tes fölcsófolásomat. Politika mentesen kívá-nok beszélni azért, mert két olyan momen-tumról van szó, amelyek mindegyike politi-kamentes: az egyik egy bírói kezében levő ügyre vonatkozik, ebben politikát beleke-verni nem lehet...

A baloldal, különösen a szocialisták is méltó zajongnak; Peyer közbekiált:

— Egyik gyilkos a honvédelmi minis-terium alkalmazottja.

hangsúlyozva. Ez a politika nem szolgálja a konszolidációt s úgy kell elbírálni, mint a dinamitombák piszkos harci módját: »a legitimizmus

megvetéssel fordul el

az ilyen eszközöktől.

A Magyarság is megállapítja, hogy Be-niczky súlyosan hibázott, de hibáztatja a kormányt is, hogy — amint mondja — »a szocialisták nyoszörgéseinek engedve, kik időnként csak hivatali kötelességből, vagy unalomból, komoly szándék nélkül firtatták a Somogyi-ügyet, — most Beniczkyt megszó-laltatta, hogy az elfakult botrányrongyokat ki színeze, azokat nyilvánosság elé teregesse.«

A Szózat, a szabad királyválasztók lapja szerint Beniczky lépését

az államfő elleni forradalmi merényletnek

kell minősíteni, amire a válasz is csak olyan erélyes és súlyos lehet, amint minden for-radalmi megmozdulásnál eddig is az egyedül hatásos módszernek bizonyult.

A Pesti Hirlapban a magyar hírlapírás nesztora Rákosi Jenő a Somogyi-Bacsó-ügy bírói elintézését sürgeti, nehogy a politika ezt a közönséges bűnügyet kiragadjja az igazság-szolgáltatás kezéből.

A Budapesti Hírlap kiemeli, hogy Be-niczkynek már több ízben módjában volt perdöntően belenyulni az ügybe, ha belügy miniszter korábban annyira szerette volna az igazságot, mint amennyire most szeretné ma-gát annak papjává föltölteni, ugy alkalma nyílt volna a nyomozást minden akadályon ke-resztül dűlőre vinni. Az igazi legitimisták, fejezi be a cikk,

országrontásnak

bélyegzik meg a Beniczky »politikáját«.

Bessenyei Jenő visszavág:

— Miért nem engedik tisztázni az ügyet?

További közbeszólások özöne röpköd Vass felé, aki így folytatja:

— A Somogyi-Bacsó gyilkosságról az ak-kori miniszterelnök már kimerítően nyilatko-zott...

A vihar ismét elemi erővel tör ki, de Vass tovább beszél:

— A tetteseket, sajnos, nem lehetett tel-jesen kinyomozni...

Peyer: Soltész a honvédelmi miniszteri-umban szolgál!

Vass József fagyos nyugalommal áll a megújuló viharban, majd kijelenti, hogy a szociáldemokratáktól, mint fegyelmezett po-litikai szervezettől elvárja, hogy nyugalom-mal meghallgassák, ő a legnagyobb jóhi-szeműséggel akarja tájékoztatni a nemzet-gyűlést. Minden gyilkosságot fel akarunk deríteni, de azt akarjuk, hogy a gyilkosok el-vegyék méltó büntetésüket, 1918. október óta sok gyilkosság történt, én kívánom, hogy gyilkosok többé ne járhassanak szabadláb-on Magyarországon.

Ki védi a gyilkosokat?

Klárk szociáldemokrata: Védi a gyilko-sokat!

Az egységes pártban e szavakra óriási lármá tör ki, és a méltatlankodókhoz teljes erővel csatlakozik a keresztény és gazda-párt is. Szenvdelmes kiáltások hangzanak el:

— Rágalmazók! Gyalázat!

Vass miniszter: Felkérem Klárk kép-viselő urat, ismételje meg állítását a folyó-són, az immunitás védelme nélkül, hogy a bíróságnál eljárassak (zajos taps a kormány támogató pártoknál). A közvélemény azt gondolta, hogy a múlt év óta szakadatla-nul beharangozott vallomás majd fényt vet a Somogyi-Bacsó gyilkosságra. Ebben a hiszemben volt a kormány is, mikor fölmen telezettsege alól. A »vallomás« egészen szokat-tette Beniczkyt a hivatali titoktartás kö-lan formában megtörtént: legépebb szöveget sokszorosítottak és nyilvánosságra bocsátot-tak. A bíróság eselleg zárt tárgyalást is el-rendelhet és akkor nem szabad nyilvános-

ságra kerülnie olyan vallomásnak, amely nem odaváló. Az eljárás annak idején perrend-szerű bizonyítékok híján nem volt befejez-hető, a kormány több interpellációra kife-lentette, hogy

semmiféle eltitkolni valója nincs;

a bűnügyi aktákat a nemzetgyűlés tagjainak rendelkezésére bocsátották.

Közbeszólások a szociáldemokratáknál:

— A gyilkosok szabadon járnak, a ta-nukat meg letartóztatják!

Propper szocialista: Mit csináltak Sió-fokon?

Hegedűs Gyula: Mit csináltak a parla-ment pincéjében, kötélrevaló gazemberek!

Hajós Kálmán: Beszéljenek a Batthyány palotáról!

Vass József h. miniszterelnök: Nem aka-rok kiterjeszkedni a Beniczky-féle terjedel-mes »vallomásra«, mondjuk: röpiratra, (zaj a baloldalon) nem akarok kiterjeszkedni, vaj-jon a vallomás szerzett-e olyan bizonyítéko-kat, amelyek az ügyet előbbre viszik. Meg kell várni a bírói döntést. Tessék megnevezni a gyilkosokat, fogadom, hogy az igazság-szolgáltatás rájuk sujt!

Peyer szocialista: Soltész István, a hon-védelmi miniszteriumban beosztott egyén a gyilkos!

Csáky Károly honvédelmi miniszter: Bi-zonyítani tessék, ne rágalmazzon! (Óriási zaj az egész házban).

Vass József: Ha a képviselő ur biz-tos a gyilkos személye felől, ugy

kötelessége bizonyítékaival a bíróság elé menni,

de maguk mendemondára, Népszavára hi-vatkoznak, ha bizonyítékaik vannak, tessék azokat velünk közölni (nagy zaj a szocialis-táknál), ha nem merik bíróság elé vinni, ugy üljünk össze a honvédelmi miniszter ur-ral: tessék kettőnknek elmondani bizonyíté-kalkat.

Vass h. miniszterelnök ezután méltatlan-kodva állapítja meg, hogy a pártszenvdé-lyeken és egyéni gyűlölködésekben felülálló magyar államfő személyét is bevonják a vi-tába.

A kormányzó személyének említésekor az egységes párt, nemzeti, gazdasági párt, faj védők egy emberként felállnak és percekig

viharos lelkesedéssel ünneplik a kormányzót.

Vass János miniszter: Nemcsak a szoci-alistáknak van sirni valójuk, van a nemzet minden rétegének. Legyilkolták a keresztény, szocialisták lapszerkesztőjét, Vermest is. At-tér a kormányzót ért sérelemre a legnagyobb zajongás közben: A történelem majd meg-állapítja Horthy Miklós szerepét, ezekben a rendkívüli időkben az ő személye volt az egyetlen biztosíték, neki köszönhető, hogy az ország elaléltóságában nagyobb kilengések nem történtek s ráléphettünk a konszolidáció útjára. A legerélyesebben tiltakozom, hogy bárki is merészelje a tulajdonkép védtelen államfőt olyan vádakkal illetni, mint ahogy ezt Beniczky elkövette!

Tiltakozom a politikai élet megmérgezése ellen. A kormányzó tiszta, becsületes, ma-gyar egyénisége, önmagában is biztosíték arra, hogy ily aljas cselekedetek elkövetésére vagy elkövetetésére képtelen. Meggyőződ-ésem, hogy a magyar államfőt, a kormányzót, valamennyien hódoló tiszteletben tartjuk és nem engedjük meg, hogy fenkölt személyét bárki megsérthesse, vagy bántassa (nagy taps).

Vass József befejezván beszédét, az el-nök szünetet rendelt el. A h. miniszterelnököt a folyósón lelkesen ünnepelték beszédéért.

Szünet után

a választójogi javaslatot tárgyalták, majd az elnök javasolja, hogy holnap a választói javaslat tárgyalását folytassák, mire Peyer a Somogyi gyilkosság kitűzését indítványozza és parlamenti bizottság kiküldé-sét kéri. Közbeszólások minden oldalon.

— Bizottsággal nem intézhető el, csak független bírósággal!

Ezután elnök Peyert rendreutasítja, mert a kormányzó személyét bevonta a vitába.

A Ház többsége az elnöki indítványt er-fogadja.

Peidl személyes kérdésekben szólal fel, csatlakozik ahhoz, hogy ne tereljék az ügyet politikai térre, azonban kéri parlamenti bizottság kiküldését.

Vass nyomban azt válaszolja, hogy a törvény értelmében minden bűnügy megfelelő bírósághoz tartozik, nem járulhat tehát hozzá, hogy bűnügyet illetékes bíróság kezé-ből kivégeznek.

Coolidge nem meri állítani, hogy háboru többé sohasem lesz

ANNAPOLIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Coolidge a tengerészeti akadémia záróünnepén nagy beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy Amerika célja a belátáson és a nem erőszakon alapuló békepolitika.

ka. Nincs bátorsága — mondotta — azt állítani, hogy háboru sohasem lesz... Végül kijelentette, hogy a tengerészetnek nem a nyers erőszak, hanem az erkölcs és becsületesség álláspontján kell állania.

Mit jelent Romániára az ellenzéki pártok egyesülése?

Bocu Szevér nyilatkozik a Brassói Lapoknak az egyesült ellenzék jövő terveiről — A kormány utolsó napjait éli s most adja ki a mérgét

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egyszer már tisztában kell lennünk az ellenzéki blokk céljaival s politikájával. Egyszer már tudnunk kell, hogy miként jött létre ez az ellenzéki szövetség és mi módon oldották meg a személyi kérdéseket, melyek miatt ezideig nem lehetett nyílni ezt a nagy horderejű összeforrasztást.

Erre nézve Bocu Szevér kollegám, a Romania főszerkesztője, a Nemzeti Párt egyik legtekintélyesebb tagja a következőket nyilatkozik a Brassói Lapoknak:

— Összintén szólva a Brătianu kormány az érdem, hogy ez az ellenzéki blokk megalakult. A Brătianu kormány határozott programot alapján jött létre, mely abból állott, hogy megcsinálja a koronázást s elkészíti az alkotmányt. Ezeknek befejezése után missziójuk megszűnt. De úgy látszik, évés közben jött meg az étvágyuk. Ismeretes, hogy miféle választásokat rendeztek, hogy legalább ezt a kijelölt programot keresztülvihessék. E program megvalósulása után azonnal helyet kellett volna csinálniok egy parlamentáris kormánynak, hogy az vegyezze az ország törvényhozását.

— S miért tartja főszerkesztő ur, nem parlamentárisnak ezt a kormányt?

— Már azért sem parlamentáris, mert lopott urnákból került ki. Így aztán, lassanként arra a meggyőződésre jutott az ellenzék, amely az ország törvényességére törekszik, hogy a hatalmi étvágyat kapott Brătianukormányt csak egyesülése útján döntheti meg. Minden tulsz nélkül mondom, az ellenzéki pártok félre tettek minden személyes kérdést s ezek közül még a legnehezebbeket is: a Stere ügyet, hogy ezzel diadalra jusson a nagy egyesülés eszméje.

— Ennek a kormánynak mennie kell. Mi nem állunk meg az ellene való küzdelemben. Mi még az ördöggel is szövetekezünk, hogy megdöntsük hatalmát, hogy ennek az országnak törvényes rendjét vissza állítsuk. Ha kell, a legszélsőbb elemeket is, ha kell még a bolsevistákat is belevonjuk a küzdelemben, de meg fogjuk dönteni törvénytelen hatalmát. Ez az ország megfullad a sok törvényteleneségtől. A nyomor egyre jobban terjed. Az ipar és kereskedelem tönkre van téve s minden a kezeik között van. Sem belföldön, sem külföldön hitelünk nincs. Elvesztettünk minden presztizst a külföld előtt. Tehát itt minden eszközt igénybe kell vennünk, hogy ezt a törvénytelen hatalomhoz csökönyösen ragaszkodó kormánnyt a poklok fenekére kergessük. Nincs az a társadalmi rétege, az a nemzetiisége az országnak, amely ne akarna szabadulni a Brătianu dinasztiától.

— S hogyan látja képviselő ur az ellenzék jövő működési körét?

— En egy közös kormányt egy közös program alapján tartok célszerűnek a két párt, a Nemzeti Párt és a Parasztpárt között. A többi pártok, nézetem szerint nem bírnak fontossággal. Ez a két párt az általános választásból került ki s a amely választás eredményét még a Brătianu kormány ezer meg ezer csalafintasága, törvénytörése, urna-lopása sem tudta csökkenteni.

— Mit jelent Romániára nézve az ellenzéki pártok egyesülése?

— Az egyoldali abszolutisztikus párt uralom megdöntését és az igazi, parlamentáris és alkotmányos élet beköszöntését

Romániában. Meg vagyok róla győződve, hogy ezuttal Románia is belekerül a nyugateurópai államok parlamentáris életébe, mert ez a nép parlamentáris életre született, de eddig egy

burkolt abszolutizmus

fojtogatta nemzeti öntudatát. Itt nem lehet tenni, hogy egy kormány ezekre szakgassa az ország különböző elemeit, ahelyett, hogy utat engedne a természetnek amely egybeforrasztaná őket. A népek mindenütt szerették egymást, csak az abszolutisztikus kormányok választották el őket egymástól. Itt a nemzeti kisebbségeknek szóhoz kell jutniok, mert nemcsak kötelességeik, hanem jogaik is kell, hogy legyenek ebben az országban. A jövő kormányának alapfeltétele: az ország akaratának szabad megnyilvánulása.

— A Brătianu-kormány egyik leggyak

A kormány kisebbségi iskolapolitikája és a nemzetipárt

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Dr. Onisifor Ghibu kolozsvári egyetemi tanár, ki dr. Branice közoktatásügyi reszortfőnök mellett államtitkári rangban szolgált a Consiliu Dirigent, az Adeverul junius 4-iki számában védekezik kollegájának, Sextil Puscariu professzornak minapi vádjá ellen, mintha a kormány mai kemény kisebbségi iskolapolitikáját a Consiliu Dirigent részéről a kisebbségi iskoláknak engedélyezett, szinte korlátlan szabadság tette volna szükségessé.

Ghibu kifejti, hogy kezdetben már csak azért is keztyüs kézzel nyultak az ügyhöz, mert a magyar egyházak joggal hivatkoztak arra, hogy a békeszerződést még nem kötötték meg s így nem lehet végleges állapotot teremteni: 1920 husvét előtt már készen volt a megszorító rendelet, de nem akarták a kisebbségek ünnepét megzavarni, pár nap

rabban használt érve, hogy az ellenzék nincs kellően megszervezve s hogy nincs kormányképessége.

— Ez valóságos.... ilyen mondanil (Nem is írhatom le, hogy mit mondott.) A Nemzeti Párt csupán a régi királyságban abszorbált három politikai pártot, mint ahogy én erről bővebben nyilatkoztam a Brassói Lapok hasábjain. Azután magába szivta Besszarabia leghatalmasabb pártját, a Besszarabiai Parasztpártot, Bukovinában pedig a Flondor-féle Nemzeti Pártot. S nem tulszok, ha azt mondom, hogy a mai Nemzeti Párt, ideértve a kérekedő liberálisokat is, az első hatalmas öszszeolvastott pártja az országnak, mely a Dnyesztertől a Tiszáig, nyolcvanegy néhány megyére terjesztette szervezetét, amely terület nem kevesebb mint 294.000 négyzetkilométert tesz ki. Ezzel szemben a liberális pártnak sem Erdélyben, sem az ország többi idecsatolt területeiben abszolute nincs összeköttetése pártokkal, hanem csupán egyénekkkel. Hogy lehet tehát ilyenképpen beszélni a Nemzeti Párt-ról?

Majd azzal fejezi be szavait:

— Legyen nyugodt, úgy elűzzük a hatalomról ezeket a fanariótákat, mint Krisztus a kalmárokat Isten szent hajlékából. S nem lesz egyhamar kedvük visszajönni a hatalomra. Soha kormányt ilyen általános megvetés, ilyen öszinte undor nem kísért, mint a Brătianu kormánnyt, amely utolsó napjait éli s ilyenkor minden rosszszellemű hatalom lelketlenebb, deszpotikusabb, jogtipróbb. V. J.

mulva epdig felosztatták a Consiliu Dirigent. Az Averescu-kormány elrendelte ugyan, hogy csak kormányhatósági ellenőrzéssel adhatnák ki a kisebbségek államérvényes bizonyítványokat, az ellenszegülő iskolák bizonyítványait pedig hatálytalanították, de ezt a rendeletét később visszavonta, hivatkozva a legszélsőbb jóindulatra, mellyel a kisebbségeket a románsághoz közelebb akarja hozni. A Consiliu Dirigent — mondja Ghibu — nem követett hibás politikát a kisebbségekkel szemben, hanem igenis túlbátort az utána következő kormányok, amelyek meghonosították az alkudozások, visszavonások tyukszemre taposások, erőszakoskodások és a legképtelenebb ellentmondások politikáját, amely nemcsak feneketlen felfordulást teremtett a kisebbségek iskolája körül s felbőszítette a kisebbségeket, hanem fájdalmasan kompromittálta az állam tekintélyét is.

Szlovenszko magyarsága egyetemet követel

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szlovenszko magyar közoktatást a prágai kormány tudvalevőleg át akarja szervezni s oda célzott több ízben, hogy több sérelmes intézkedést orvosolni akar. Ez alkalomból a szlovenszko magyar pártok közös memorandummal fordultak a kormánnyhoz, melyben a következő kulturális intézmények létesítését követelik.

Magyar egyetem felállítását, vagy a pozsonyi egyetemen magyar jogi és bölcsészeti fakultás létesítését, a kassai mezőgazdasági főiskola feltámasztását, evangélikus és re-

formátus teológia létesítését, — a tervbevevett párhuzamos osztályok helyett magyar középiskolák felállítását Eperjesen, Rozsahegyen, Lőcsén, Ungvárott, Munkácsen, Nyitrán, magyar felsőbb leányiskolát Kassán, vagy Pozsonyban, két mezőgazdasági középiskolát, egy fémipari szakiskolát, négy magyar tanítóképzőt, ipari és kereskedelmi iskolát, végül a magyar nép és polgári iskolák nagyobb arányu fejlesztését. Követeli a memorandum hogy a felsorolt iskolákat csak magyarok igazgathassák.

Megkezdik az előadásokat a bécsi egyetemen

BÉCS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egyetem rektorainak értekezlete elhatározta, hogy az előadásokat negyediken, újból megkezdik. Az egyetem épületébe azonban csak megfelelő igazolás után lehet belépni.

Már a csehek is követelik a békeszerződések revízióját

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Venkov Svehla miniszterelnök lapja azt írja, hogy a mai viszonyok mellett Csehszág képtelen küladósságait fizetni. Összintén megmondjuk — írja a lap, — hogy a terhek súlyosak, aminek legfőbb oka, hogy a békeszerződések és egyéb későbbi egyezmények befejezetlenek. Szükség van a békeszerződések revíziójára.

Mussolini parlamentarizmusa

RÓMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésén számos határozatot hozott a házszabálymódosítás ügyében. Az új határozatok szerint megszüntették a törvényjavaslatoknak háromszori olvasását, lehetlenné teszik az obstrukciót, s módot nyujtanak arra, hogy a szavazást több napra elhalasszák, nehogy a kormány politikáját az ellenzék leszavazhassa. Egyben elhatározták, hogy a kamarában szónoki emelvényt állítanak fel.

GENF. Korányi Frigyes báró Sir William Good társaságában tegnap ideérkezett.

BUDAPEST. Neubauer Ferenc képviselőt igazságügyi államtitkárrá nevezték ki.

PÁRIS. Briand résztvesz a genfi tanácsülésen.

Székely szív ünnepe

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Gyermekes életünknek vannak még szép órai, szép napjai is, — azok, amelyeken igazán, zavartalanul magunk között vagyunk. Ritka napok az ilyenek. A Bratianuk és az Angelescuk gondoskodnak róla, hogy ritkák legyenek, hogy minden óránkat megmérgezzék, hogy magunktól eltérjen bennünket a gond, a zaklatás, a soha bennünket befűtő nem hagyó irigy, és idegen indulat. De mégis vannak ilyen napjaink s három egész nap, amelyet zavartalan szeretetben, a székely föld kebelén, a székely szív testvéri dobbarását hallgatva töltöttem el, szerte-világító világosságot gyújtott fel előttem.

Nem is tudok rá visszaemlékezni, hogy mikor és hol éltem át kedvesebb, melegebb, gazdagabb napokat, mint pünkösdi napjain, mikor jósorsom megengedte, hogy együtt tartsak a brassói református kecskedelmi iskolának és szeretetháznak a növendékeivel, fiukkal, lányokkal, tanárnőkkel és tanárokkal, akik elindultak a Gyilkos tavát megkeresni s akik velem együtt valami még százszorta értékebbet találtak meg közben: a székely szívet, magyar vendégszeretetet, magyar egybeforradást.

Vasárnap, hétfő, kedd, — három ragyogó reggel, három napfelkelte, három vidám este. Nem volt egyetlen óra sem benne, amelyet másnak szerettem volna. Nem volt egy sem, amely többet ne hozott volna, mint a mennyit vártam tőle. Egy sem, amely életem végéig ne világolna előttem, s amelyet ne sajnálnék, ha nem éltem volna át és amelyet ne hiányolnék, ha valaha el tudnék felejtetni.

Nyolcvantagu társaság, amelybe idegenül cseppentem bele és amelyről az első, a legelső percben megérezttem, hogy résztvevői igazi és örök otthonomat jelentik, s hozzájuk magukkal, s hogy hazáról elindulva közülük nem idegenek közé jutottam, hanem egy gondterhes világból az örök otthonba, testvéreim közé. Nagy társaság, amely nem felszólal, hanem felszabadít, nem köt meg, hanem könnyíti eltötem a jobbik világ kapuját. Vidám szavak, egy-egy nótá, magyar nótá fozslányai, a lassanként ébredő társaság teljes összekapcsolódásának apró, drága kísérletei. S aztán vidám, de nem féktelen jókedv, valami leírhatatlan kedves hangulat, a szeretet áradása, amely egybeforraszt bennünket.

Mindenre és mindenkire szeretettel emlékeztem vissza. Még arra a román tanárra is, aki berugva, hirtelen ordítózva fogadott bennünket Gyergyószentmiklóson az állomás, rekedt hangja szíkokat szórt felénk, védve tőlünk Nagyromániáját. Nem tudok haragudni rá, mert örülök neki, hogy felelősséghatóságai előtt így alkalma volt érdemeit szaporítani, s tudom, hogy a fajszeretet, sőt a fajért való majomgás beszélt belőle, — annál őszintébben, mert tapasztalt emberek szerint a részegből igazi természetének megnyilvánulása szólal meg, — csak éppen csodálkozom rajta, hogy vannak emberek, akiket a fajukhoz való ragaszkodás rosszabb, alacsonyabb emberré tesz. Hiszen az a természetes, hogy a fajszeretet tiszta átérzése és tudata csak emberszeretetet diktálhat. És én meg vagyok győződve arról, hogy nyolcvan diákunk közül egyetlenegynek sem támadt a szívében harag, sem megvetés e különös tanári példaadásra s hogy kivétel nélkül mind azt vette ki a tanításból, amit ki kellett vennie: azt, hogy minél jobban szereted saját fajodat, annál közelebb kell érezned magad minden emberhez.

Nem, nem tudok rá haraggal gondolni, s nem is szabad, mert amit ez a román ajakrontani igyekezett, azt azonnal jóvátette egy másik román szív, akiről nem akarok beszélni, sem a nevét nem írom meg, mert nem akarom, hogy ugyanaz az észjárás, amely az előbbi román tanárnak az érdemei közé fogja felírni ezt a hősködését, — ennek meg a nyakát törje ki; amért szívet mutatott velünk, »idegenekkel« szemben. De az utunkhoz hozzátartozik ennek a jelenetnek a tanúsága is, és ha a tanár arra figyelmeztetett bennünket, hogy a természetbe való kirándulás még nem feltétlenül jelenti a politikai kizárkázásból való kiszabadulásunkat, a másik meg megtanított arra, hogy amíg vannak a román népnek tisztá szívű fiai, — és vannak, mert a román nép alapjában véve türelmes, megértő, és szelíd, — addig reménységgel szabad gondolnunk ezeknek a mostani gyűlölködő éveknek az elmúltára. S talán annál kevésbé szabad hara-

gudnom, mert ez a disszonáns megnyitó akkord még szebbnek, ragyogóbbnak tűntette fel azt, ami aztán fogadott bennünket a gyergyószentmiklósiak tiszta szeretetét, fáradhatatlan barátságát és felejtethetetlen vendégszeretetét. A nagy társaság egy fél óra alatt teljesen el volt helyezve. Megtalálták a maguk helyét diákok, tanárok és vendégek — és nem voltak olyanok, akiket jobban helyeztek volna el másoknál, mert visszajöveti valósággal azon kellett versenyeznünk, hogy ki tud a maga házigazdájára több szépet és jót mondani. Olyan verseny volt ez, ahol csupa első díjakat kellett volna szétosztani.

Huszonhatan voltak, akik ebben a versenyben résztvettek. A nevüket csak azért nem írom meg, mert tudom, hogy más huszonhat és más akárhány, éppen olyan tele szívvel tudna fogadni, más magyar testvéreket, mert nem egyéni, hanem faji szeretet volt az, ami itt megnyilvánult, — faji szeretet, amely nem átokban, hanem istenhozottban, nem az elszakadásban, hanem az összeforrásban jelentkezik.

Nem írhatok a kirándulásról — a Gyilkos tó még felfedezésre vár, vagy inkább népszerűsítésre, mert a magyarság kirándulásában ennek a csodálatosan szép és nagyszabású vidéknek kellene a végső cél pontnak, a legnagyobbak lennie, amit elérhetünk, mert ez az irásom a szívnek szól és nem a természetnek. És minden természeti vadregényességnél, toll és ecset előtt kifejezhetetlenül vadregényességnél jobban izgat most a szívnek az az ünnepe, amelyet ez a három nap jelentett.

Milyen vétek, milyen bűn, a magyarság legszebb erényeivel szemben a vendégbarátságunk elmulása.

Milyen rettenetes, hogy a városi ember lassanként atomjaira szaggatja szét a magyar társadalmat. Hogy zárt városi élet miatt, békaszőnyeg és borból való élés miatt, hogy háborúk és háborúk is rosszabb békék miatt a városi emberben lassanként egy új érzék fejlődik ki, amely azt paran-

csolja, hogy »ne légy terhére felebarátodnak.« S hogy ez a visszahuzódás szintén viszonzásra készlet, általánossá lesz és végül a városi ember vendéglőben rendezi az esküvői lakomáját, mintha éppen csak az étel volna a fontos, hogy az otthonát magának tartja meg, mintha csak a falak és butorok tennék az otthonát és nem az emberek, akik jól érzik magukat benne, hogy a kávéházban intézi el az örömeit, mintha az örömeiben csak a bor volna jó, vagy a pezsgő és nem az, hogy együtt isszák meg őket emberek.

A vendégszeretet kihaltáért a város a felelős, — de a vidéken még megvannak a szeretet hajlékai és még nem volna késő feltámasztani ezt a legszebb magyar erényt. De akarni kell, fel kell ébredni rá — az utolsó perce érkezett el a feltámasztásnak. Még nem késő, mert még vagyunk, akik örömeinket találjuk a vendégszeretet szépségeiben, s hogy a fiatal szíveket még nevelni lehet ebben az irányban.

Iskolák, a ti feladatotok ez. Iskolai kirándulások nélkül nem szabad befejezni egyetlen egy iskolai évet sem. Ki kell vinni a gyermeket a világba, hazavinni őket a szőlő természetbe, bemutatni nekik mindazt, amiféle dolgozunk, megmutatni nekik, hogy ha a szeretet régi és állandó, akkor minden ember régi és drága barátunk. S hogy a magyarság egy test, egy lélek, oszthatatlan és erős fal, amely a magyar lélek csodálatos kincsét őrizi.

Iskolák, tanárok, hadd induljanak meg a rajok, amelyek felfedezik a csodaszép erdélyi vidékeket és közben megtalálják a legszebbet, a magyar szívet. Egész életre szóló szépségek áradnak egy ilyen kirándulásból és nekünk, magyaroknak, szükségünk van arra, hogy ezek a szépségek erősítsenek bennünket egymáshoz tartozás érzésében.

Gyergyószentmiklós és a székely föld első helyen ragyog szépségekben és szívekben is, de azért nem egyetlen. És ha ez a meleg fogadtatás, amelyet mi nyolcvanegynéhányan elvettünk pünkösdi napjain, feleltetés a vágyat bennünk a magyarság igazi, társadalmi, politikamentes egybeforrására, akkor vidáman ünnepelhetjük a székely szív egyik legszebb diadalát. (mm.)

Kína városaiban véres harcok folynak

Határozat kínai lázadót elfogtak az európai csapatok — A lázadók ki akarják irtani az idegeneket

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Sanghaiból érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a kínai zavargások komolyra váltak. Pekingben, Kantonban, Csingtauban és Mukdenben szakadatlan tüntetések voltak. Sanghaiban mozgósították a külföldieket és felfegyverezték őket. A vasuti szolgálatot beszüntették. Az egész országban csapatösszevonások folynak.

Sanghai külvárosában megtámadták a külföldieket, a város középpontjában, a Harobana harcok közben számos kínai elesett. Bolognát, a milícia őrnagyát megölték, a városban és a környéken nagy a nyugtalanság.

Pekingi távirat szerint a külállamok követségeinek érkezőlegén elhatározták, hogy Sanghaiban az idegen városrészt védelmére kétezer főnyi katonaságot a hajókról partra szállítanak, mert a lázadás veszélyes méreteket öltött. Az első napon ötszáz olasz katona szállt partra, az amerikaiak pedig elfoglalták az idegenek városrészének veszélyeztetett pontjait.

A lázadó kínai munkásság és a diákság megtámadta az amerikaiakat a színház mellett, amelynek ablakából lövöldöztek a tengerészekre, akik viszonyozták a tüzelést. Eddig hatszáz lázadót elfogtak.

A kínai agitátorok felhívásokat ragasztottak ki a falakra, melyekben a lakosságot felkeltésre és az idegenek elűzésére szólítják fel.

A helyzet valamennyi beérkezett jelentés szerint komolyabb, mint bármikor. Minden jel arra mutat, hogy a lázítás orosz és kínai kommunisták műve.

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A pekingi mozgalom, mely a boxerlázádra emlékeztet, első sorban Anglia és Japán ellen irányul. Az idegenek között nagy az aggodalom. A férfiak felfegyverkezve járnak. Felsőbb katonai rendeletre a rendőrség a zavargókra előzetes felhívás nélkül löhet. Körülbelül tízezer munkás sztrájkol. Kantonban Sanghaiban, Mukdenben szintén ideiglenes tüntetések voltak. A munkások Anglia és Japán ellen bojkottot követelnek.

Tiltakoznak az ellen, hogy a két állam részére élelmiszert szállítsanak. Az árak az élelmiszervevitel megcsappanása miatt hirtelen magasra emelkedtek. A vízvezeték csatornáit a felkelők lövészárkokká alakították át, minél következtében az ivóvízellátás veszélyeztetve van. A világítás is zavarokat szenved. A bankokat mindenütt bezárták. Sanghaiban erős uccai harcok tartanak. A sztrákolók közül huszonegy meghalt, hatvanöt megsebesült. A kínai külügyminisztérium jegyzéket intézett a külföldi képviseltekhez, amelyben a lefolyt eseményekért a külföldöt okolja. A helyzet olyan válságos, hogy az amerikai konzul táviratilag segítséget kért.

Ferdinánd király utazása

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ofelsége a király június 25-én, hagyja el az országot és Franciaországba megy. Ofelségét Constantinescu földművelési miniszter kíséri el útjára.

Hány magyart számlálnak hivatalosan Erdélyben?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A legutóbbi hivatalos statisztikai adatok Erdély és Bánság lakossága a következőképpen oszlik meg: Összlakosság 5.437.966. Városi lakosság száma 929.500. Ebből 280.950 román, 369.680 magyar, 130.170 német, 131.630 izraelita, 17.070 más nemzetiségű. A földműves lakosság száma 4.558.466. Ebből 2.951.836 román, 987.763 magyar, 427.513 német, 71.561 izraelita, 119.744 más nemzetiségű. Eszerint a román földműves (rurale) lakosság ötvenöt százalékát teszi az összlakosságnak.

»A farkasok csodája« Vasárnap az Apollóban.

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

Brassó

— Ha a vasuti vendéglőben nincs tisztaság. Még ez év március havában történt, hogy a helybeli vasutigazgatóság egészségügyi osztlányának főnöke dr. Predescu főorvos a vasuti vendéglőkben felügyeletet tartott. A szászsebesi vendéglőt egészségügyi szempontból kifogásolta és erre vonatkozólag jelentést is tett írásban az igazgatóságnak. A vendéglő tulajdonosa dr. Predescut megakartá vesztegetni s egy borítékban ötezer lejt adott át neki. A főorvos azonban az összeget letétbe helyezte azzal, hogy a pénz a vasutasok árváinak alapját szolgálja. Az ügy most nyert befejezést, amennyiben Predescu főorvosnak az igazgatóság köszönetet mondott, a vesztegető vendég lős ellen pedig megindították az eljárást.

— A brassói róm. kat. egyházi énekkar június 5-én, pénteken és 9-én, kedden este 7 órakor próbát tart a rajzteremben. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

— Felhívás. A katolikus majális nagyrendezőség bizottságának tagjait tisztelettel kérem, hogy pénteken este 8 órakor a rajzteremben megjelenni szíveskedjenek. Minél számosabb megjelenést kérek. Dr. Péter Antal plebános.

— Maximális árak június hóra Brassóban. A városi tanács június hóra a következő maximális árakat léptette életbe: Egy kg. integrál, 85 százalékos kiörlésű liszt 13.50 lej, egy kg. árpaliszt 12 lej, tengeri liszt 7 lej, valamennyi a malomban. Egy kg. integrál búzaliszt kenyér 13, árpakenyér 11 lej a péknél. Egy liter tehéntej a piacon 7.50, bivalytej 9 lej. Egy kg. marhahús előrészt 26, hátulja 28, borjú 32, juhtus 16, sertés 42, sertéskaraj 46, nyers sertésszalonna 52, haj 56, zsír 70 lej. Vendéglői árak: hus, vagy zöldségleges 4, 3, 3 lej az első, második és harmadrendű vendéglőben. Söbafőtt burgonyával, mártással, vagy tormával, 14. 13. 12 lej, b'zju paprikás, vagy marhagulyás 18, 16, 14 borjusult 20; 18, 16, sertéssült 24, 23 22, sertéstokány burgonyával 20, 19, 18, főzelék borjufeltéttel (80 gramm hus és két deci főzelék) 14, 13, 12 főzelék sertésfeltéttel 18, 17, 16, főttészta 14, 12, 11 lej. A fenti árakban minden adó benne van.

Kolozsvár

— Nagy Károly püspök angliai utazása. Nagy Károly református püspök hazaérkezett Brassóból. Egy hét múlva gróf Teleki Arturral Angliába indul, ahol Karóiffban részt vesz az ott lefolyó protestáns világkongresszuson.

— Románia kereskedelmi attaséja Kolozsváron. Napok óta Kolozsváron folytat tárgyalásokat Matasariu, Románia budapesti kereskedelmi attaséja, akivel a kolozsvári kereskedelmi testületek értekezni fognak és megvitatják azokat a módokat, hogy miként lehetne Magyarországgal a kereskedelmi kapcsolatokat felélníteni.

— Imre Gábor tragédiája és a Magyar Párt. Nehány kolozsvári lap dr. Imre Gábor csikszeredai ügyvéd tragédiáját úgy állította be, mintha a Magyar Párt hozzájárult volna a tragédia kiérleléséhez. A Magyar Párt vezetősége részéről kijelentették munkatársunk előtt, hogy a párt már kezdettől fogva méltatta azt a nagy buzgalmat és önzetlenséget, melyet Imre dr. a szenátorválasztáson kifejtett. Olyan kijelentést azonban, hogy a politikához idegek kellenek, senki sem tett előtte, sőt elismerése mellett a párt megadta neki az ő részéről igényelt utbaigazítást.

— Egyetemi tanárok kongresszusa. Ma délután 4 órakor kezdődik még az egyetem disztermében a romániai egyetemi tanárok országos kongresszusa. Az értekezlet szakbizottságot fog kiküldeni a felsőbb oktatásról szóló törvényjavaslat megvitatására. Állásfoglalnak a tanulmányi szabadság ügyében s tárgyalni fognak az egyetemek presztízsével össz.

szefüggő politikai dolgokról, az egyetemek autonómiájáról, a jogi fakultások egységesítéséről a belföldi egyetemeken. A gyűléssel kapcsolatosan szombaton ban kettő lesz, azután plenáris ülést tartanak. A kongresszuson Rakovicsa egyetemi szenátor elnököl s Cuza professzor is részt vesz.

— Megtartották a dékánválasztásokat. Tegnap tartották meg a tudományegyetemen a következő tanévre szóló rektor és dékán választásokat. Rektorrá Spacut választották meg, filozófiai kari dékán Grintescu, orvosi dékán Nitescu, jogi Pop Traján, irodalmi Paul professzor.

Marosvásárhely

— Áthelyezés. A közoktatásügyi miniszter Dupont Arthurt, a marosvásárhelyi Papu Ilorium liceumának az igazgatóját, állásától felmentette és helyébe Suciu Pétert, a tordai liceum igazgatóját helyezte át Marosvásárhelyre.

— Piaci árrevízió. A marosvásárhelyi munkaügyi inspektorátus a napokban tartotta meg a piaci árrevíziót. A drágulási arányszámot folyó évi február 26-tól a mai napig hét százalékban állapította meg. Ezen arányszám alapján történik a munkásoknak a kollektív szerződésben biztosított háromhavonkénti drágasági bérrevízió.

— Baleset. Szabó Jenő dr. radnóti orvos a múlt héten oly szerencsétlenül ugrott ki a kocsiból, hogy a lábát törte.

Nagykároly

— Elfogott határállépek. Weisz Ignác budapesti bádósgeség összevezetett feléségével, otthagya és átszökött a határon. Szatmármegye határán elfogták és beszállították az ügyészség fogházába. Elekes József maroshevízi munkás utlevél nélkül átmént Magyarországra testvérét meglátogatni. A magyar határőrök elfogták és visszatették a határon. Beszállították az ügyészség fogházába és kétszeri határátlépésért indították eljárást ellene.

Csikszereda

— Elfogtak egy rég körözött tolvajt. Csik vármegye és Udvarhelymegye határán levő Tolvajos tetőn az egyik csendőrajór letartóztatta Olteanu János csavargót, aki a csendőrk elől az erdőbe menekült, s ezzel vont magára a gyanút. Bekísérték Csikszeredába, ahol kiderült róla a kihallgatás során, hogy a marosvásárhelyi ügyészség pár hónappal ezelőtt körözött levelet adott ki ellene. Megmozgása alkalmával több órát, láncot és más értéktárgyat találtak nála. Bevallotta azt is, hogy több lopást és szélhámos ságot követett el. Olteanut átadták az ügyészségnek.

Szilágysomlyó

— Szilágymegyébe megy Angelescu miniszter. Angelescu közoktatásügyi miniszter a románok pünkösdién Szilágymegyébe jön, hogy jelen legyen az ujonnan épült iskolák felszentelésénél.

Kézdivásárhely

— Autószerencsétlenség. A napokban Csiha Lajos a Csiha és Rákosi műmalom cég belfüggetli üzleti ügyben Alsócsernátonba indult autóján, melyet ő vezetett. Alig haladt a várostól két kilométernyire, az autó a rossz irányítás miatt az országút árkába fordult és maga alá temette Csihát és a gépész, Bölöni Kálmánt. Csiha a bal oldali részen kulcscsonttörést és a fején súlyos sérüléseket szenvedett, a gépészének azonban sikerült kisebb zúzódásokkal megmenekülni. A súlyosan sérült malomtulajdonost kedden délután autón a segésvári kórházba szállították gyógykezelésre. Csihának alig egy esztendő leforgása alatt ez a második autószerencsétlensége. Tavaly Brassó közelében dobta ki az autó a kövezetre, amikor szintén súlyosan megsérült.

— Egy volt 24-es alezredes halála. Szőcs János, a 24-esek volt vitéz alezredese kézdivásárhelyi földbirtokos, kedden 55 éves korában hirtelen meghalt. A földbirtokos hajnalban 5 órakor felkelve, az istállóba indult, hogy a gazdaság után nézzen. Alig lépett be az istállóba, szívére kapott és holtan terült el. A szíve ölte meg. Szerdán délután volt a temetése nagy részvét mellett.

Vuchetich Endre szerkesztőt felmentették az államhatalom megsértésének vádjá alól

Hadbírószági eljárás egy tárcza leköszése miatt

NAGYSZEBEN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Még a múlt év április havában a Temesvári Hírlap egy pozsonyi Reggel című lapban megjelent tárcát vett át, melyet Barta Lajos írt Bessarabiával címmel. A tárcában Barta leírja, hogy mint találkozott ő Bukarestben az uccán a postapalota és a Nemzeti Színház között Bessarabiával két suhanc személyében, akik olcsó ékszereket kénáltak neki vételre. Mikor felelősségre vonták őket, hogy nem lopott, vagy rabolt holmike a drágamivű ékszerek, mindent ezzel az egy szóval magyaráztak meg, hogy: Bessarabiával. Ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy milyen hiányosak földrajzi ismereteink és milyen képzeteket vált ki belőlünk, ha egy olyan országról, vagy tartományról hallunk, melyről vagy semmit, vagy csak nagyon keveset tudunk. Ezt a körülményt azután ügyes csalók arra használják fel, hogy — mint ebben az esetben a bukaresti suhancok az ékszerek olcsóságát, — mindent ezen hiányos földrajzi ismereteinkre spekulálva magyarázzanak meg.

A tárcza miatt az Universul támadó cikke nyomán a temesvári ügyészség és sziguranca megindította az eljárást a Temesvári Hírlap ellen hazaárulás miatt. Az ügy, melyet Vuchetich Endre dr. a Temesvári Hírlap akkori főszerkesztője vállalta a felelősséget, a hadiállapotra való tekintettel a katonai hatósághoz került. Itt a vád már módosult és hazaárulás helyett az államhatalom megsértésére irányult. Azóta egy évvel hosszabb idő telt el és az ügy most került tárgyalásra a nagyszebeni hetedik hadtest hadbírószága előtt.

A tárgyaláson Dona ezredes, a temesvári ötödik vadászrezred parancsnoka elnököl, a bíróság tagjai Angelescu temesvári és Radulescu nagyszebeni őrnagyok, Ferderber és Jonescu századosok voltak. Az ügyet Radu főhadnagy referálta, a vádat Paladi főhadnagy képviselte, míg a védelemt Körner József dr. temesvári ügyvéd látta el.

Az ügy ismertetése és a vádirat felolvasása után Paladi ügyész mondotta el vádbeszédét, melyben szigorú objektivitással és minden hangulateltetés mellőzésével igazságos ítéletet kért.

Körner József dr. ügyvéd védőbeszédében rámutatott arra, hogy az ügyészség a tárcából kiragadott egyes összefüggés nélküli kitételekre alapítja a vádat. Ilyen módon a szentírásról is bebizonyítható, hogy erkölcs-telen és vallásellenes olvasmány. Aztán kimutatta, hogy az inkriminált tárcában az államhatalom megsértésének egyellen ismerve sem foglaltatik. Becsatolta a Temesvári Hírlapnak azon lappéldányait, melyek Vuchetich Endre szerkesztésében jelentek meg és ezekkel bizonyította, hogy Vuchetich újságírói működésében soha államellenes tendenciák nem nyilvánultak meg, hanem ellenkezőleg, egész tevékenysége mindig a konszolidáció munkáját szolgálta. Az Infratireára, Jorga és Cosma nyilatkozataira hivatkozott ezután, amelyek mind elismerik Vuchetich működésének kifogástalan szellemét. Végül felhozta, hogy Vuchetichet a király éppen újságírói működése miatt a koronarend tisztí kereszttjével tüntette ki. Mindezek alapján kérte védenre felmentését.

A hadbírószág a Körner József dr. által felhozott tényeket bizonyítottaknak vette és ezért Vuchetich Endre dr-t az ellene emelt vád alól felmentette

CSISZOLÓÁRUK,

(korongok, reszelők
kövek, vásznak, porok)
a VEREINIGTE CARBORUNDUM
&
ELEKTRITWERKE A. G. gyártmányában.
kizárólag
KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV-TIMISOARA.

2084

A Brassói Lapok hirdetéseit naponként százezer ember olvassa.

"A farkasok csodája"
Vasárnap az Apollóban.

"A farkasok csodája"
Vasárnap az Apollóban.

H I R E K

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla

A Brassói Lapok megjelenik minden este.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejjel drágább; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyébült 6 lej értékű valuta.

Szombat június 6.

Katolikus naptár: Norbert püspök hitvalló. — Protestáns naptár: Norbert. — Görög naptár: Hiláron apostol. — Izraelita naptár: 5685. Szivan 14. Szabat: Nassa.

A nap kel 4 óra 35 perckor, nyugszik 19 óra 54 perckor. Holdváltozás: holdtölte 5 óra 36 perckor. Időjárás: Átmenetileg hűvösebb idő várható zivataros esőkkel.

Nem lehet tiszteres adóval sujtani a magyar cégtáblákat

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kisebbségi sérelmeink egyik legkivívóbb esete az volt, hogy a cégtábla adózásnál az állam nyelve mellett párhuzamosan magyar nyelven is írott cégtáblákat is az idegen nyelvűek közé sorozták és tiszter olyan magas adóval sujtották, mint a román nyelvű cégtáblákat. Bár a legtöbb helyen kétségtelenül tisztázódott, hogy a magyar cégtábla nem sorozható az idegen cégtáblák közé, mégis a Magyar Párt központja a legtöbb helyről számos ellenkező minősítésről kapott panaszt. Ezért Deák Gyula, a Magyar Párt titkára, eljárt a kereskedelmi és iparkamaránál, ahol készen állt a megerősített előtte azt, a joggyakorlatot, hogy a városi tanács nem sorozza az idegen nyelvűek közé a magyar cégtáblákat. E szerint a magyar nyelven is kiállított cégfeliratok nem sujthatók nyolcezer, hanem legfeljebb évi 800 lej cégtábla adóval. Reméljük ezek után, hogy az érdekelt hatóságok mindenütt belátják az ellenkező felfogás hibás voltát és ilyen szellemben járnak el.

— Fiumében püspökséget állítottak fel. Fiuméből jelentik: A pápai bullo Fiumében új püspökséget szervezett, melynek püspökéül Sain Izidor apostoli adminisztrátort nevezték ki.

— A román királyi Automobil Club versenye. Kolozsvárról jelentik: A három nap óta tartó negyedik nemzetközi autóverseny résztvevői délelőtt Kolozsvárra érkeztek, s a városi ház előtti diadal-lapun át a sétatéri sporttelepnel felállított starthoz robogtak. Elsőnek »Oakland« De Vassal érkezett be 9 óra 52 perckor. A többi a következő sorrendben: »Amilkar« Macavei kapitány 10 óra 05 p. Atanasu Stan 10 óra 08 p., Henry Mann ugyan-csak 10 óra 08 p., Ghica 10 óra 16 p., Ena-sescu 10 óra 41 p., Zamfirescu és Bartha 10 óra 43 p., Gramescu 10 óra 55 p., Matlak 10 óra 56 p., Hagianoff 10 óra 56 p., Marinicu 11 óra 17 p., Dahon 11 óra 19 p., a trónörökös, Lorraine Ditrich autójával 11 óra 18 perckor érkezett Kolozsvárra. Öfenségét a hatóságok képviselői üdvözölték. Üdvözlések után a trónörökös cerclét tartott, amely után a sétatéri kioszkban bankett volt. Ez alatt a verseny többi résztvevői is beérkeztek. Autóikat lemérlegelték. Délután három órakor kezdődik a feleki hegyverseny.

— Holnap lép életbe az új menetrend. Holnap, június 5-én életbelép az államvasutakon az új nyári menetrend, melyet már több ízben részletesen ismertettünk.

— A budapesti szedők tiltakozó sztrájkja. Budapestről jelentik: A nyomdászszakszervezet elhatározta, hogy az »Az Ujság« betiltásáért tiltakozásul a csütörtök nappali és a péntek reggeli lapokat nem szedi. A jobboldali mérsékelt lapok szintén tiltakoznak a sajtószabadság eme megsértése ellen.

— Halálos fogadás. Szegedről jelentik: Tragikus körülmények között vesztette el életét Orkonyi Károly, biztosítási tisztviselő. Orkonyi ugyanis hivatalnok társaival fogadást kötött, hogy átussza a Tiszát. Bele is ment a vízbe, azonban alig érte a Tisza közepéig, a hideg víztől görcsöt kapott és befulladt a Tiszába. Mire társai segítségére siettek, már halott volt.

Érdekes tanuvallomások a belényesi pörben

Melyik Magos volt Belényesen? — A sáros ásó — Ciordás hamis telefonjelentése

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Sovrea Valér vezetőügyész bejelentette a bíróságnak, hogy egy Pap Juon nevű könyvelő felesége szekerekben menekült Belényesről, s az összes tisztetket ösméri. Kéri kihallgatását. A bíróság beidézi Papnét.

Balogh Artur, a belényesi munkástanács volt tagja vallomásában elmondja, hogy jelen volt azon a munkástanácsi ülésen, melyen dr. Ciordás és Bolchas halálra ítélték. Magos Józsefet nem ismeri. A főhadnagy Magos más ember volt. Tanut megesketik.

Dr. Popovici Joan belényesi ügyvéd a román nemzeti tanács tagja volt. Őt is letartóztatták annak idején a terroristák. Amikor 1918 április 3-án kikiáltották a katonai diktatúrát, elfogták Ciordást. Ő dr. Cosmával (a jelenlegi belényesi szenátorral) eiment a magyar nemzeti tanács elnökehez, akit nagyon becsületes embernek ösmertek. Azonban az nem tehetett semmit. Ezután elmentek Verbóczyhoz, aki azt mondta, hogy Ciordást Lunkára vitték. Szembesítik Magossal, aki-ben nem ösméri fel a belényesi tisztet.

Maioreescu József belényesi bankigazgató nagy böbeszédűséggel részletezi a forradalmi időköt. Ciordást figyelmeztették, hogy meneküljön, de nem tette meg, mondván, hogy kötelessége ott tartja. Katonai diktatúra kikiáltásakor tanu elmenekült, a román bevonulás után ő szervezte meg a csendőrséget.

— Nem vádolok, ugymond, — senkit, csak megállapítom, hogy Ciordás halálában nagy része van az ottani magyar vezetőségnek.

Szembesítéskor kijelenti, megesküszik, hogy Magos a belényesi tiszttel azonos.

— Hóhullám Amerikában. Newyorkból jelentik: Amerikában a hóhullám keletről nyugatra terjed. Chicagóban hatan, Clevelandban hárman, Milvankeban kilencen haltak meg a napszúrástól.

— Amundsen expedíciójának öt tagja visszaérkezett? Budapestről jelentik: Az Új Nemzedék Oslóból arról értesül, hogy Amundsen expedíciójának öt tagja visszaérkezett. A visszaérkezettek állítása szerint hatodik társuk meghalt. A hír még megerősítésre szorul.

— Felállították a tökéletes beszélfilmet. Amerikában, Franciaországban és Németországban már hosszú idő óta kísérleteznek a beszélő filmmel és ezek a kísérletek most eredményre is vezettek. Diener-Dénes Pál Charlottenburgban dolgozó magyar mérnök találmányát nagy sikerrel mutatták be a német filmszínházakban. A találmány a hang fényképezésén alapszik és Diener Dénes a hangokat hűségeen visszaadó hangfilm segítségével oldotta meg a nehéz technikai problémát. Az eddigi kísérleteknél a film adta a képet és a fonográf a hangot. Az új találmány nál egy filmen van a kép is, meg a hang is és így sokkal tökéletesebb minden eddigi találmánynál.

— Julius 1-től adnak ki fürdőjegyeket. A vasutak vezérigazgatósága a fürdőjegyekre vonatkozólag a következőket közli: Fürdőjegyeket csakis Julius 1-től augusztus 31-ig bezárólag lehet kiadni és ezen jegyek vissza utazásra érvényesek szeptember 30-ig bezárólag.

— Apolló Mozgó. Még csak pénteken és szombaton fut »A csapodár hercege«. Ritka filmnek volt ilyen sikere és épen ezért tartja az Apolló műsoron, hogy a közönség minden rétege megnézhesse ezt a csoda szép filmet. Vasárnap lesz »A farkasok csodája« monumentális film bemutatója. A főszerepeket a legnagyobb francia színészek játsszák. Ezt a monumentális mesterművet a legnagyobb gondnal készítik elő és minden jel meg van arra, hogy a brassói közönség az Apolló kellemes és hűvös termében egy világoscsoda szépségeiben fog gyönyörködni. Vasárnap délelőtt nagy gyermekelőadás, hat felvonás Zigottó vigjáték lesz vetítve.

(*) Modern Mozgó. Csütörtökön utoljára kerül vetítésre »Guillotine«. Pénteken a tuberkulózis alap javára jótékonycélu előadás lesz. Legközelebbi bemutató a »Sátán fia« szenzációs kalandor film 2 rész egyszerre. Jön: »Isten hozta« Malec vigjáték. Világítási rakció.

Sovrea Valér vezetőügyész szerint a vád szempontjából nem fontos, hogy van-e más Magos, vagy nincs. A tanut megesketik.

Dr. Ciavici Agoston belényesi ügyvéd elmondja, hogy dr. Bolchas letartóztatása után másnap szabadon engedték. Kévéssel ezután Verbóczy az uccán megszólította a két ügyvédet, s bemutatatta nekik Magos főhadnagyot. Tanu is figyelmeztette Ciordást, hogy meneküljön el, de ezt ő nem tette, mert azt hitte, hogy magyar barátai megvédik. Egy magyar ur is figyelmeztette Bolchas, az őket fenyegető veszélyre. Másnap találkoztak az állomáson Keresztesivel, akinél sáros ásó volt. Rögtön arra gondolt, hogy Ciordást temették el. Szembesítésnél nem ösméri Magosra. Megesketik.

Özv. Bolchas Mária, a meggyilkolt ügyvéd anyjának vallomása után Muresan Mária postatisztviselőnő tett érdekes vallomást. Tanu hallotta, amikor Ciordás telefonon jelentette a nagyváradi nemzeti tanácsnak, hogy Kisszedrest felgyújtották. A beszélgetést hallotta Sferbea Lucretia postatisztviselőnő is, aki azt mondta a tanunak, hogy ha zudik Ciordás, Sferlea a románok ellen volt s a székely tisztekkel is összeköttetésben állt.

Ardelean Veburia, Ciordás unokahuga csak azt tudja, hogy Magos előzőleg kétszer ott volt náluk érdeklődni, van-e lovagnak való hely? Csütörtökön este felnyitották az ajtót s katonák jöttek be, akik kijelentették, hogy Ciordás le van tartóztatva. Magos alacsony, arrogáns ember volt, rendesen pipált. Másik Magos nem volt a községben. Szembesítéskor először nem ösméri Magosra, aztán határozottan kijelenti, hogy ez a Magos volt Belényesen.

Okvetlen vegye meg a Színházi Ujság ma megjelent számát, meri benne van a hét összes színlapja. Ára hat lej.

(*) Elveszett. 3-án este 10—11 óra között elveszett egy arcképes igazolvány fontos okmányokkal és pénztartalommal. Becsületes megtaláló a pénzt megtarthatja, csak az iratokat adja le az állomásfőnökségnél Brassóban.

— Dr. Fischer Röntgenlaboratóriuma Brassó, Arvaház-ucca 25. Belső és sebészeti betegek röntgenvizsgálata, villany és kvarc lámpakezelés. Bőrgyógyászat.

* Megnyílt vízfűtőintézet, széna-vas fürdőkkel és napfürdőkkel a román Effória fürdőjében, Brassó, Porond-ucca 4. sz. alatt. A fürdő június 1-étől nyílt meg, Dr. Sgardelli orvosi vezetése alatt. Orvosi rendelés naponta 9—10 óráig délelőtt. A fürdő nyitva reggel 6-tól este 7-ig.

Az A. C. R. R. (román kir. autókлуб) által rendezett nagy autó-versenyen, mely 1925. május 31-én éjjelkor Bukarestben kezdődött a Bukarest, Kisinev, Slánic-fürdő utszakasz megtétele után Brassóba bűntetőpontok nélkül a következő autók érkeztek meg:

Elsőnek:

„Citroen“ 10. H. P. 4 üléses,

vezető Delcourt René ur.

Harmadiknak:

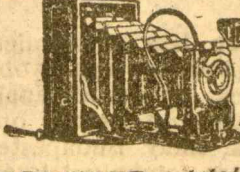
„Buick-Six“ (hat cilinderes) 5 üléses,

vezető Manu Henry ur.

E két márka vezérképvisellete egész Románia részére a

„Noel“ R. T.

Bukarest, Calea Victoriei 105. és a „Noel“ fiókja Brassó, Károly herceg-ucca (v. Kolostor-ucca) 24.

Vidéki amatőr fényképezők kérjenek árjegyzéket

POLITZER fotoáruházától CAREIL-MARE Nagykaroly :: Vidéki szétküldés.

A marosvásárhelyi milliós panamavád

Országos botrány a városi javak kezelése körül — Dandea mossa a kezét
Megindult a vizsgálat és a peres eljárás

MAROSVASARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok annak idején elsőnek közölte biztos helyről szerzett információk alapján, hogy Russu Aurél dr. liberális párti képviselő folyó hó 26-ára összehívott városi közigazgatási bizottságban egy interpelláció keretében felvilágosítást kér városnak az Opreán-féle rejtelmű házladáról ügyében.

Ez az interpelláció a jelzett napon lényeg el is hangzott. Azóta lavinaszerűleg országos botrányra fajult az ügy. A marosvásárhelyi sajtó nap-nap után kimerítően foglalkozik annak minden egyes részletével. Társaságban, kávéházakban, s egyéb összejöveteleken mindenütt erről suttog a fákma, mely ezzel kapcsolatban sok egyéb titokzatos dolgot vél felfedezni. Napról-napra az a közvélemény van alakulóban minden pozitív adat nélkül, hogy ez az ügy nem elszigetelt jelenség s Russu dr. purifikáló munkájára még egyéb téren is sürgős szükség van, ha a város vagyona nem akar Csáki szalma sorsára jutni.

A purifikálás csak az önzetlen román vezető férfiak részéről jöhet, mert Dandea izzó magyar gyűlöletével teljes némaságra kárhoztatta a magyarságot s így séjtelmű sincs arról, hogy nap-nap után mi történik városházának tornya alatt.

A szóban forgó ominózus ügynek megértésére, szolgáljanak röviden a következő események:

Az új gyönyörű marosvásárhelyi székház eladása után a régi feleslegessé vált. Az áruba való becsátása alkalmával egyik felét Csizsár Lajos építész, a másik felét Opreán Miklós vette meg, még a magyar tanács idejében azzal a kötelezettséggel, hogy a ház közbelső részét lebontják, uccát nyitnak a régi kispiaci kapubejáratból és az egyemeletes házak helyére háromemeletes palotát építenek. Csizsár építész ezen követelményeknek nagy költségek árán mindenben megfelelt, de nem Opreán, aki akkor a telket 1 millió 200 ezer koronáért vásárolta meg. Midőn látta, hogy vállalt szerződésének a várossal szemben pénzügyi viszonyai miatt nem tehet eleget, dr. Horia polgármester idejében a vásártól visszalépett.

A múlt év júliusában azonban Oprea 206 ezer lej és egy 70 ezer lej értékű cseretelek ellenében ismét birtokába jutott a teleknek. Egy hattagú bizottság állapította meg az értékét ennyiben s október havában

Maior prefektus távollétében Roska sub-prefektus jóvá is hagyta az eladást. A szerződés megkötésekor tartozott volna Opreán mindjárt százezer lej fizetni, de kérésére Dandea polgármester 1925. június 1-ig erre is haladékot adott.

Mindössze az történt tehát, hogy

egy telket, melyet már 1920-ban egymillió kétszázezer koronával (600.000 lej) vett meg Opreán, 1924-ben, mikor a telek legalább háromszor többet ért, csak 270.000 lejért vásárolta vissza

a törvényes árlejtés megkerülésével, azaz mivel az első százezer lej fizetésére is e hó 1-ig haladékot kapott, majdnem ingyen jutott a ház birtokába, mert az évi házbérjévedelem maga is meghaladja a vételért.

Az új tulajdonos a házra nyomban felvett egy millió kölcsönt a Banca Romaneasca-nál, aztán pert indított a poliklinikai ambulatórium ellen, hogy azt az emeletről kiköltöztesse. Opreán a pert megnyerte, de dr. Comes József az ambulatórium vezetője dr. Russu Aurél intervencióját kérte az ügyben.

Ekkor pattant ki a titok, miképp szerezte meg Oprea a házat. Russu dr. személyes jelentése a vásár részleteiről a belügyminiszternél, ki felhatalmazta az elmondott interpellációjának a megtételére.

Az interpelláció alkalmával, mint azt már jeleztük, Maior prefektus kijelentette, hogy a vásárról nem tud, ily szerződést alá nem írt s az az ő távollétében jött létre. Dandea a polgármester azzal védekezett, hogy rosszul informálták az ügyben s minden felelősséget másra szeretne hárítani, bár egye dül ő tartozik azt viselni még vagyoniilag is ezen ügyben a várossal szemben.

Marosvásárhely közönsége kíváncsian várja, hogy Dandea ki egész rokonságát el helyezte a városházán, továbbra is görcsösen ragaszkodik-e a polgármesteri székhöz.

Maior prefektus az egész ügyről nyomban részletes jelentést küldött a belügyminiszternek, kérve felhatalmazását a per megindítására Opreán ellen. Egyben ankétot hívott össze az interpellációban elhangzott vádak és sérelmek tisztázására.

A per megindítására ez a felhatalmazás tegnap érkezett meg, melynek képviselőjére Maior prefektus dr. Vesan ügyvédet kérte föl.

SZINHÁZ

A magyar színház heti műsora:

Csütörtök: Tetemrehívás (Holdy Juci vendégfelleléptével. Főszerepekben R. Farkas Ida, Fekete Rózsi, Fehér Imre, Szabados Árpád. Rendes helyárakkal.)

Péntek: Arvácska (Holdy Juci vendégfelleléptével. Főszerepekben: Fekete Rózsi, Ross Jenő, Rudas Bandi, Vákár Vilmos, Rendes helyárakkal.)

Sombat: Arvácska (ugyanaz a szereposztás. Rendes helyárakkal.)

A színházi előadások minden este pont nyolc órakor kezdődnek.

* Tetemrehívás. Csütörtökön este egy örökbecsű hatalmas alkotás kerül színre a brassói magyar színpadon. Kazalicky Antal Tetemrehívás c. drámája. A rendkívül erős menetű megrázó fordulatokkal felépített darab kiváló alkalmat nyújt a társulat drámai ensembléjének, hogy tehetségük legjavát adják. Gyönyörű szerepet játszik a Tetemrehívásban elsősorban Fehér direktor, aki egy ártatlanul elítélt ember nemes alakjában mesteri nyújt. A fő nő szerepben R. Farkas Ida fog tapsokat aratni, ugyancsak Holdy Juci, mint vendég. Fekete Rózsi egy apjért rajongó fiatal leány szerepében lesz elsőrangú, míg a férfiak közül Vákár, Szabados és Tarnay fognak kitűnni.

— Arvácska. Pénteken lesz a premierje Zerkovitz Béla legújabb és legnagyobb sikert aratott operettjének, az Arvácskának. Az Arvácska az idei színiszezon legjobb operettműve közé tartozik, mely Budapesten több százszor került színre tomboló tetszőközt. A címszerepet Holdy Juci játsza, a marosvásárhelyi színház primadonnája, aki

a legutolsó Nótás kapitány előadásán olyan közel lérközött a brassói publikum szívéhez. A darab másik fő nő szerepe Fekete Rózsié, a társulat dédelgetett láncos primadonnájának fog frappáns sikert biztosítani, aki partnerével, Rudas Bandival hihetetlenül ügyes táncokkal vesz oroszlánrészt az Arvácska sikerében. Ross Jenőnek régen nem volt olyan egyéniségéhez illő nagyszerű bonviván szerepe, mint az Arvácskában, míg Vákár és Szabados kisebb szerepeikben fognak külön kitűnni. Külön szenzációja lesz az Arvácskának a második felvonás, mely egy divatárusboltban játszódik és amelyet egy közismert brassói divatárus cég fog elsőrangban kiállítani. Az igazgatóság, mint minden premiert, az Arvácskát is bérletbe ját-sza, tehát a szelvények érvényesek. Felkértenek, a t. bérlok, hogy esedékes bérletösszegeiket a színházi pénztárná, vagy az irodában befizetni szíveskedjenek.

A nagy hőség, erős napsütés káros behatással vannak a nők gyöngéd, hamvas arcborére.
Kaiser Borax-szal való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatásoktól.
Ezért vegyen Ön is még ma eredeti

Kaiser Borax-ot

a piros skatulyában.

SPORT

Medgyes.

Hargita—Amateur Medgyes.) 3:2 (1:1). A Hargita, Brassó kerületének egyik legjobb együttese a szebeni kerület egyik vezető egyesületével, a jórészt külföldi játékosokból álló medgyesi Amateurokkal játszott barátságos mérkőzést. Az Amateur, amely vasárnap a szebeni ISC felett 8:0 (4:0) arányu győzelmet aratott, 3:2 (2:1) arányban győzte le a Hargita, Biró Petri volt.

(x) A kolozsvári CFR. Brassóban. Az őszi szezonban a kolozsvári bajnokságban vezető CFR, amely a minap itten játszott kolozsvári kombinált csapat játékosainak is zömét adta, a román pünkösdi mindkét napján Brassóban játszik. Az első nap a Brasovia lesz az ellenfele, másnap pedig egy kombinált csapattal méri össze erejét. Szép és érdekes küzdelemre van kilátás.

(x) Olasz—Magyar nemzetközi atlétikai viadal. Budapestről táviratozzák: 1913 óta először találkoztak a magyar és az olasz atléták nemzetközi viadalon, melynek eredménye tizenkét magyar és egy olasz győzelem volt. Részletes eredmények: 100 m. Rózsahegy 11.2 mp., Fluck 11.3 mp., Steinmetz 11.6 mp., Torre olasz negyedik lett. Távo-grás: Tomasi olasz 683 cm. Somfay 669 cm., Baracchi olasz 642 cm., 400 m. Barsy 50.4 mp., Kurunczy 50.9 mp., Gerő 52.5 mp. Súlydobás Bedő 1369 cm., Egy 1320 cm., Daranyi 1284 cm., 1500 m. Csekey 4 p. 12.2 mp., Belloni 4 p., 12.6 mp., Acél 4 p. 14.4 mp. Magasugrás: Orbán 184 cm., Talmieri olasz és Szilágyi holtversenyben 180 cm. Diszkoszvetés: Egy 42.40 m., Pighi olasz 40.75 m., Donogan 39.72 m., 110 m. gátfutás: Somfay 16.4 mp., Hahn 16.1 mp., Gerelyvetés: Gyurko 55.84 m., Talmieri olasz 53.77 m., 200 m.: Hajduk Sándor 22.6 mp., Carolini olasz 23.2 mp., Torre olasz 23.5 mp., Rudugrás: Csáky Lajos 335 cm., Hadházy 320 cm., Giuli olasz 300 cm., 5000 m.: Belloni magyar 16 p. 05.6 mp., Ferreri olasz 16 p. 07.2 mp., Grosz 16 p. 20.2 mp., Svédstaféta 100—200—300—400 m.: Győztes Magyarország Fluck, Hajdu, Jurák, Barsy 2 p. 0.4 mp., második Olaszország Tomasi, Torre, Carolini, Cagliardi, 2 p. 06.6 mp. A verseny után a MAC a vendégek tiszteletére vacsorát adott.

A farkasok csodája
Vasárnap az Apollóban.

Aspirin tabletták

eredetiségükért és kiváló minőségükért

csak a valódi csomagolás (lapos doboz 6 vagy 20 tablettával tartalommal) a fehér-zöld-piros védjegyvel ellátva kezeskedik. Minden más csomagolást saját érdekünkben utasítunk vissza.

KÖZGAZDASÁG

Végleges kereskedelmi szerződést köt Románia Magyarországgal

BUDAPET. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A minisztertanács legközelebb foglalkozik a petroleumvámok kérdésével, mintegy a mostani vámok érvénye május 31-ével megszűnt. Tekintettel arra, hogy a románok a meg egyezés történt, hogy pünkösdtől után folytatják a magyar-román vámtárgyalásokat, amelyek a petroleumvámok leszállítását magukban foglalják, a kormány döntése csak átmeneti lehet.

A petroleumkartel az utolsó napok folyamán erőfeszítéseket tett a petroleumvámok emelése érdekében, de a mezőgazdaság jelentette tiltakozását a kartel törekvései ellen és minden módon igyekszik megakadályozni a vámemelést, sőt az agráriusok képviselői közölték a kormány több tagjával, hogy még a mostani vámok is magasak és le kell szállítani a petroleum vámtételeket.

Szakkörökben azt várják, hogy a kormány további hat héttel meg fogja hosszabbítani a mostani vámokat és ezalatt letárgyalják a románokkal a szükséges megállapodást, úgy, hogy hat hét után a mostaninál lényegesen alacsonyabb vámtételek életbe léphetnek.

Az autonóm vámtarifa rendkívül magas vámtételeinek életbe lépését az agráriusok látnak tartják, hiszen mindenki előtt el képzeltethető, hogy éppen a cséplés előtt tragítsa meg a kormány a benzint és a petroleumot. Az öt finomító gyár érdekéért nem lehet a fogyasztók millióit feláldozni.

Ezzel kapcsolatos az a bukaresti jelentésünk, mely szerint a kereskedelmi és ipar-

ügyi minisztérium Budapesten járt delegátusainak jelentése alapján a Magyarországgal kötendő gazdasági egyezményre vonatkozólag átiratot intézett a külügyminisztériumhoz s arra kérte, közölje a magyar kormánnyal a román kormány készségét egy végleges kereskedelmi szerződés megkötésének a megkezdésére. A szerződés megkötésének befejezéséig közlik a magyar kormánnyal, hogy megkönnyítene a szerződést, ha megengedné a magyar kormány, hogy a petroleumtermékekre az eddigi beviteli vámrendszer maradjon érvényben. A román kormány azt kérte, hogy a romániai petroleumtermékekre is ugyanaz az egyezés alkalmaztassék, amely a lengyel petroleumnál is érvényben van. A romániai petroleumimport különben is messze felülmúlja a lengyel petroleumot. 1923-ban Romániából 4500 vagon petroleumot vittek be 1900 vagon lengyel petroleummal szemben, 1924-ben pedig 3800 vagon az 1500 vagon lengyelországi petroleummal szemben.

Legújabb jelentésünk szerint a román kereskedelmi miniszter közli a román külügyminisztériummal, hogy tegyen lépéseket a magyar kormánynál a munkában levő kereskedelmi egyezmény kibővítése érdekében olyan formában, hogy az a kereskedelmi egyezmény a lehető legteljesebb és definitív formájú legyen. Egyben kérje a magyar kormányt, hogy roppant előmozdítaná a tárgyalások haladását, ha hozzájárulna annak a petroleumtarifának az elfogadásához, amelyet Románia jelenleg léptet érvénybe.

Vasúti egyezmény Románia és Jugoszlávia között

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az az egyezmény, amely Románia és Jugoszlávia között tárgyalatott egy közös vasúti forgalom megteremtésére, befejezést ért. A román megbízottak már el is hagyják Belgrádot, hogy jelentést tegyenek a kormánynak. Most már csak a két kormány által leendő ratifikálás van hátra. Hasonló egyezmény tárgyalása vette kezdetét Belgrádban Csehszlovákia részéről is, amelynek küldöttei most érkeztek a jugoszláv fővárosba. Ez az egyezmény egyik pontja annak a programnak, melyet a kisantant konferencia egy nappal ezelőtt Bukarestben tárgyal.

A MAI PENZPIAC

Csütörtök, június 4.

A világpiacon lényegesebb változás csak az olasz líránál állott be. A valutajavító amerikai kölcsön híre kedvezően befolyásolta a líra kurzusát s mára jelentékeny pontszámra javult fel a líra értéke.

A belföldi piacon 41.40 lejes svájci frank lappak megfelelően kezdődik a forgalom, majd bukaresti hatásra lelanyhulnak a kurzusok 41.25 lejes alakra. Ettől kezdve tartós az irányzat. Délben egy svájci frank 41.25 lej, egy angol font 1036, egy dollár 41.25 lej, egy francia frank 10.62, egy olasz líra 10.60, egy csélikorona 6.32, egy shilling 29.95, egy lejért 335 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjában a tegnapi zárítottól való eltérések). Nyitás: száz német márka 122.85 (—5), egy dollár 5.16, egy angol font 25.08 (+fél), száz francia frank 25.60, száz olasz líra 20.87 és fél (+32 és fél), száz csélikorona 15.30 (—2 és fél), száz dinár 160, száz leva 3.70, száz lej 2.45, tízezer magyar korona 0.7260 (—15), tízezer osztrák korona 0.7280.

Budapesti értéktőzsde. A szerdai tőzsgenapon az árfolyamok ezekben: Magyar Hitel 342.5, Osztrák Hitel 130, Salgó 418, Rima 105, Déli vasút 38, Államvasút 367, Kolozs 105, Atlantika 9, Ganz Danubius 1900, Köcsén 2950, Papiripar 27, Nasici 1650, Szla Rónia 51, Földhitelbank 158, Viktória malom 64, Kereskedelmi Hitelbank 18.5, Pesti Magyar Kereskedelmi 880, Beocsi 965, Uriká 940, Láng 69, Lipták 5, Schlick 17, Brassói 32, Zabolai 345, Baróti 20, Cukoripar 14, Klotild 1765, Hungária mütárgya 190, Olasz Bank 101, Angol-Magyar 18, Leszámláló 31, Magyar-Cseh 52, Nova 13.75, Kronberger 165, Közuti 3.8, Csáky 7, Izzó 995, Magnezit 1010, Viktória butor 1, Ofa 485, Malomsóky 7, Pesti Hazai 2170.

Tízezer magyar korona egy értékkoronával egyenlő

BUDAPET. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A mérlegvalóság helyreállításáról szóló rendelet megjelenése óta a gazdasági világ egyre jobban sürgeti, hogy a legközelebbi jövőben megvalósítandó valutareform új pénzegységét minél sürgősebben állapítsák meg. Ezt az új pénzegységet tízezer mai papirkoronával fogják egyenlővé tenni, ami annyit jelent, hogy egy angol font 345 új magyar pénzegységgel lesz egyenlő. Orffty Imre nemzetgyűlési képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke, egy nyilatkozatban kijelenti, hogy az Egységes Pártban is és a kormányban is megelégedett az az álláspont, hogy tényleg ez a megoldás volna a legegyszerűbb, mert az átmenet így okozná a legkisebb megrázkódtatást. Az új valuta kérdése már eldöntöttnek tekinthető és valószínű, hogy ha a valutareformot rövidesen nem tudják életbe léptetni, akkor még a nyár folyamán rendeletileg történik intézkedés a tízezer papirkoronával egyenlő úgynevezett »értékkorona« bevezetéséről. Az erről szóló rendelet már az új költségvetési év kezdetével, vagyis július elsején életbe is léphet. Egészen bizonyosra vehető, hogy a mérlegvalóság helyreállításáról szóló rendeletben előírt hat hónapon belül a valutareformról szóló törvény is életbe lép és így az előírt megnyitó mérlegek már tízezerrel osztott számokat fog tartalmazni.

(—) Milyen díjakat kell fizetni az idegen kocsik használatáért? A vezérigazgatóság rendelete értelmében június elsőjétől kezdve a kért üres kocsikért a határállomástól a rakodási helyig vagononként és kilogrammonként 2 lej 50 banit kell fizetni. Ha az áru, amihez a kocsit kéri, a kérés idején nincs az állomáson, a kérés 2000 lej ovadékok köteles lefizetni, amely összeg a kocsinak fel nem használása esetén a vasút javára marad.

(—) Hiteltudósító iroda. Belföldi és külföldi pénzügyi, kereskedelmi és ipari vállalkozásokról, egyéni és társaságokról, azok személyi és vagyoni megbízhatóságáról, precíz, gyors és diszkrét hiteltudósításokat adunk. Kérjen próbát, kontroll és öninformációt »Pénzvilág« országos hiteltudósító és inkasszó iroda. Oradea Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9.

HOMOK ÉS DÉLIBÁB

REGÉNY

Írta: BALLA IRMA

25

A hölgyek tullicitálták egymást kiválóságok felsorolásában, és miután már mindenből kifogytak, a környék intelligenciájára került a sor és egyszerre csak Kakukfalva ütötte meg a fülemet. Hamar a köpenyem mögé rejtettem az arcomat.

— Ott lakik az a tanítónő, a ki Szabó Lacit kikosarazta? — hallottam, azt hiszem, a fakeskedőné hangját. Csupa fül voltam.

— Szépen kosarazta ki! — csendült föl a művésznőjelölt hangja. — Szabó Laci maga mesélte, hogy csak ugratta. — Ezt is jó tudni, gondoltam.

— Igaz, hogy olyan nagyon szép? — Ez a libaorru hangja volt.

— Semmi különös nincs rajta. A sógorom látta, Borzasztóan festi magát és a haja is festett. — Ez a leány hangja volt megint.

Már majdnem felugrottam méltatlankodásomban, de aztán mégis jobbnak láttam megőrizni az inkognitóm.

— A másik, a barátnője, sokkal csinosabb. Az különben valami nagyon előkelő felvidéki urileány. — szolt újra az egyik hang. (Hogy örülne Katali)

— Ugyan, mama, kitől hallotta ezt? Hisz az egy rettenetes perszóna! Minden házassággal kacérkodik. (Nesze Katali) És olyan flancokat visz mind a kettő, hogy már a tanfelügyelőség figyelme is rájuk terelődött. (Ejha! Eszembe jutott az én kis vedlett ruháram!)

A pirosarcu összecsapta a kezét.

— Finom gyümölcskéek lehetnek!

— Hát az én kezeim közé kellene kerülni ezeknek! — Ez a libaorru hangja volt. — Csak egy hetet töltene nálam! Majd leszoktatnám őket a flancról. — Fél szemmel rá sandítottam. A fátyolok, szalagok és a kősztyűknek erdeje csüngött le róla. Lehet különben, hogy elrettentő példának akarta magát kiállítani.

— Hja, ilyen a mai fiatalság. Ez teszi tönkre a közéletet! A flanc, a flirt (i-vel), a divathóbort! — Ez a pirosarcu hangja volt, a kinek szintén nem volt oka szégyenkezni bármely exotikus bálvány előtt sallangok dögében.

A művésznőjelölt rágyújtott egy cigarettára.

Csak ez hiányzott a libaorrunak:

— Kérem, ez nem dohányzófülké! — utasította rendre erőlyesen.

— No látod Czupi, mindig mondom, szóljál le már arról az utálatos dohányzásról! — szolt rá az anyja.

— Szépen szokom. — nyelvelt Czupi pesti tájszólással. — Látszik, hogy a mama keveset jár moziba, különben tudná, mi most a sikki a nagyvilágban.

Délutánra járt az idő. Utitársaim lassankint mind kiszálltak. A táj képe lassan megváltozott. A sík abroszát mintha felgöngyölték volna egy kicsit. Halmocskák, mint guguló gnómok, siettek el a vonat mellett. Szőlő lankák, présházák következtek. Tarka tehének a lejtőn, mint elpotyogtatott tarka babszemek. Suhogó remesések karsu tornyai köszöntöttek a távolból. A flóra is megváltozott. Hűvösödött. Folyóval találkoztunk, mely mind vadabb iramban száguldozott mellettünk. Fölfelé vitt az út, nagy erdőségeken át. Alagutak jelentek és mi beléptünk a görbe hegyek kapuján. Eszrevettünk, hogy az emberek szökök, és kékszeműek lettek. Szelíd nézésük és alázatos, sunyi testtartásuk. Apró vizesések csobogtak. Messze faluk, sok kereszt az úton és csillogó ruhájú szent Vendelek és szent Jánosok. Mák virágmezők tarka fáklyái lógtak fel a késő délutánban. Gyönyörű, feledhetetlenül gyönyörű lett a táj. Meseországban jártunk! Lombok suhogtak. Kristályforrások fényltek fel aranyoshátú pisztrángokkal. Romok ködlöttek. A hegyek, mint a szimbólumok váltak volna. Mintha egy barna óriásnak homlokán óriási sötétvassal gondörített fűrt jei volnának az erdők, ezüstporral hajporozva, ózonnal illatosítva. És egy gyönyörű, szeszélyes, ezüstruhás tündér utját leste ki a vonatunk. Hogy illan, táncol előttünk tündérlő szépségében, hogy teregeti ki a parton mesekincseit. Hogy ugrándozott, hogy szöködött, hogy takarta el néha porzó ezüst fátokkal a kilátást!

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Vendéglőben, kávéházban, mindenütt, ahol megfordulunk, kérjük a Brassói Lapokat!

9150—1925. tan. szám.

Hirdetmény.

A városi tanács közhírré teszi, hogy 1925. évi június 30-án d. e. 8 órakor a városi gazdasági hivatalban, Ötvös-ucca 5 sz. a., II. em., 3. ajtó, a közszámvevősegi törvény 72—83. cz. szm. előtt tartásával, egy nyilvános írásbeli, zárt és lepecsételt ajánlatokkal egybekötött árlejtés fog megtartatni azon városi bolthelyiségeknek egy 6 évi időtartamra való bérbeadása végett, amelyeknek szerződése 1925. évi május 5-án lejárt.

A közelebbi feltételek, valamint a bolt-helyiségek kimutatása a hivatalos órák alatt a városi gazdasági hivatalban betekintheők.

Az ajánlatok beadásával egyúttal az ajánlott bérösszeg 10%-a is leteendő. Az ajánlatok minden egyes bolt-helyiségre külön nyújtandók be.

Végre megjegyeztetik, hogy a bolt-helyiség bérlője köteles a városi képviselő testület által elhatározott odaitélestről (81. cikk) szóló értesítést követő 24 óra alatt a letett óvadékot az egyévi bérnek megfelelő összegre kiegészíteni, mely a bérletviszony lejártáig vissza fog tartatni.

Brassó, 1925. május hó 27-én.

9526

A városi tanács.

OXIGÉN

bármilyen mennyiségben közvetlen gyári árral kapható.

ELFOGADUNK

palackokat előnyös árral töltésre, továbbá oxigén-heggesztéshez és vágáshoz való készülék is beszerezhető az

Első Brassói Oxigén Gyárban
Derestyei-ut 2. szám. Telefon 222.
Városi raktár: Leonida auto garage.

2146

Aki berlini házat elakarja adni
az a vevő címét megtudhatja
9471 szám alatt a kiadóban.

Manicure
Cosmetic
Pedicure
Ondulation
Schämon
Coloration
Henne Postisch

A Molnár.
Brassó, S. János-ucca 34.

Szeszgyári kukorica moslák
60 ökör számára, istállóval
3 hónapra kiadó.

KUPFERSTICH szeszgyár, Sft. Gheorghe
(Sepsiszentgyörgy)

Ha jó olvasnivalót akar,
kérjen

díjtalan könyvárjegyzéket

a Brassói Lapok könyvosztályától.

Értesítés.

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy KAPU-U. 32. szám alatt teljesen új modernül berendezett **női hölgyfodrász-szalont** nyitottam. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását.

ELITE-SZALON
FRITZ DEIBLER.

7582

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRÉ

EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CRÈME

Bouquet d'Origan

FERITI - VA DE IMITATIUNI!

Melichar vetőgépek
Mc Cormick
fűkaszálók, lógereblyék
kézi és lófogatós kapák
Máv. golyóscsapágyas
vasrávás cséplők
International
Mc Cormick—Deering traktorok
és azoknak összes alkatrészei kaphatók
Bartha Árpádnál,
Sepsiszentgyörgy—Sft. Gheorghe. 9083

Das
siebenbürgisch-Deutsche
Tageblatt
(Gründungs-jahr 1874)
mit illust. Wochenbeilage
„Welt und Heimat“
die führende u. verbreitetste
Tageszeitung des Deutsch-
tums in Großrumänien.

Zuverlässig als Nachrichtenblatt
Werbekräftig als Anzeigenorgan

Beisetzungen wegen Bezug und Anzeigenveröffentlichung an die Verwaltung des:
„Siebenbürgisch-Deutschen Tageblattes“
Hermannstadt — Sibiu (Romänien)
Königin-Maria-Strasse Nr. 23

ADLER-AUTO
2 üléses, majdnem új és egy
2 cilindres PUCH motorkerékpár
jutányosan eladó. Közelebbi:
Hans Kloos-nál Brassó, Feket-e-ucca 9.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szövevény: 3 l. - Vastagabb betűvel 6 l. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 l.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizonyosunknál is feladhat minden helyiségben, aki pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz. — Csak válaszbélyeggel felelőre elküldött kérdések közzétételére válaszolunk.

Butorozott szobát keres julius eljéjére gyermektelen házaspár. — Leveleket „Allandó” jellegére a kiadóba. 9525

Szállodai szakember állást keres mint szobapincér vagy portás 40 éves sok évi gyakorlattal, az országos nyelvismertekkel. Cím a kiadóhivatalban „O. A.” jelleg alatt. 9525

Korondfűdő, klimatikus üdülő nyaralótelep Erdély legolcsóbb fűdőhelyén szobák még előjegyezhetők. Fűdőigazgató: Corund, Jud. Odorheiu. 9522

Motormalom jó vidéken azonnal kiadó. Cím 9521 szám alatt a kiadóhivatalban.

26 éves, 4 középiskolát végzett nőtlen fiatal ember tölgy és bükk faszakmában jártas, export, raktár és irodai munkát is vállal, állást keres. Cím „Megbízható 9520” jelleg alatt a kiadóhivatalban.

Megnyit a kóser modern étterem Kórház-ucca 12. sz. Keresek egy ügyes pincérleányt. 9519

Brassóba, esetleg vidékre is elmennék hazvezetőnőnek. Paulina Julia, Brassó, Gácsmajor 5/c sz. 9518

Egy üzlethelyiség kiadó. Bővebbet 9517 szám alatt a kiadóhivatalban.

Brassóban 4 szobás parkettes lakás fűdőszobával villannyal kiadó. Cím 9528 szám alatt a kiadóban.

Egy 4 HP. gőzcséplőgép eladó. — Értekezni lehet: Gyila Valér, Braşov, Str. Lungă 129. 9515

Eladó ház, 2 szobával, konyhával, istállóval, let részére is alkalmas. A külvárosi állomáshoz vezető úton. Érdeklőzők 9506 szám alatt a kiadóhivatalban.

Öcskerezet napi árt vásárol „Runomi” árukat. Braşov, V. ucca 37—39.

Gyógygyógyász, románul beszélő keres azonnali belépésre gyógyszerész vezetésére. Állatokat kér: Molnár, Vánné. Gurahont.

Törzskönyvezett kaskutya kölykek eladó Nord teigazdaság, T. l. Treiscaune.

Csöb közönségben új kőház üzlethelyiséggel, korcsmával, lakással, mellékhelyiséggel, 1 belsőszobával, 7 hold szőlővel. Közelebbi Goldstein, Csöb, Udvarhely megye. Vasutállomás Gyula.

Szobaleányt keres azonnali belépésre. Szovay Dezsőné, Sarmagetuza.

Keresek német nyelvű tanár 15, 14, 9 éves leányok mellé, esetleg okl. magyar tanárnőnek francia tudással. — Kornis Zsigmondné Str. Unirei 6—8.

Teljesen berendezett mérszárzék a Vasutállomás kiadó. Cím 9529 szám alatt a kiadóban.

Egy kisebb családi három szoba és konyha (beköltözhető) eladó. B. l. Malom-ucca 40.

JÓKAI

Irtá: Dr. Nagy Sándor

Jókai életének, halhatatlan műveinek, népszerű, örökké élő alakjainak megkapó leírásai. Ifjúságunk legkellemesebb emlékeinek, Jókai szötte ragyogó álmainak alakjait látjuk megelevenedni ezekben az írásokban.

A R A 40—L E J.

A legnagyobb magyar elbeszélő születésének századik évfordulója alkalmából eszközölt jubileumi kiadás.

Brassói Lapok

könyvosztálya
kiadása.

Kapható minden könyvesboltban.

Eladó szántó!

A sepsiszentgyörgyi határban (Depner-féle tag) 30 hold szántó zabbal bevetve 1925. június 8-án d. e. 8 órakor a helyszínen nyilvános árverésen, szabad kézből készpénzfizetés mellett eladatik.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidálatának körforgógépén, Brassóban